

Αριθμ. Αξιωματ.	Όνομα και Επώνυμον	Πατρίς	Βαθμὸς
33	Σταμάτ. Η. Παπακωνσταντίνου	Μεσσήνη	λίαν καλῶς
34	Ἰωάννης Ὁδ. Βενιζελόγλου	Ξηροχώριον	ἀριστα
35	Νικόλαος Ἐμμ. Μαρουλιανός	Κρήτη	λίαν καλῶς
36	Ἀθανάσιος Ἀ. Παύτης	Πάτραι	»
37	Γεώργιος Θ. Γαρουφαλίδης	Σαμ.	»
38	Βασίλειος Γ. Παπαδεδιώτης	Ἄγιον	καλῶς
39	Γζών Γ. Στεφανίδης	Σκόρος	»
40	Δημήτριος Γ. Στάμου	Δίστομον Αεβασδαίας	»
41	Ἄγγελος Ἀ. Γκαλφινάπουλος	Πάτραι	»
42	Χριστόδουλος Γ. Κετραφάκης	Θαυρία Καλαμῶν	λίαν καλῶς

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύτανη,

Πέμπω ὑμῖν δύο ἐκθέσεις τοῦ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου τοῦ λήξαντος Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, ἐξ ὧν ἡ μὲν ἀνήκει τῇ Πρυτανείᾳ, τὴν δ' ἑτέραν θέλετε πέμψει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὸ περὶ φιλολογικοῦ φροντιστηρίου διάταγμα.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1892.

Ὁ κατὰ τὸ λήξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος
διευθυντὴς τοῦ φροντιστηρίου

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύτανη,

Κατὰ τὸ ἄρτι λήξαν Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τὸ φιλολογικὸν φροντιστήριον ἐλειτούργησε κανονικῶς. Διότι τῆς Ἀκαδημαϊκῆς συγκλήτου ἀναδειξαμένης τὴν δαπάνην τοῦ ἰδρύματος τούτου, ἤρθη ἡ ἀνωμαλία τῶν παύσεων τῶν καθηγητῶν κατὰ τὸ θέρος καὶ τῶν κατὰ τὴ μέσον τοῦ ἔτους ἀναδιορισμῶν αὐτῶν, ὅπερ ἐψόχραινε τὸν ζῆλον τῶν μετεχόντων τῶν φροντιστηριακῶν ἀσκήσεων.

Ὁ καθηγητὴς κ. Κωνσταντῖνος Κόντας ἔλαβεν τοὺς φοιτητὰς ἐν παιωγραφικαῖς προβλήμασι καὶ ἐν τῷ Ἑλληνιστὶ γράφειν. Ἠσαήθησαν δὲ

149 φοιτητὴ ἐπιδείξαντες μεγάλην ἐπιμέλειαν, ὡς καὶ ἐν ταῖς ἀσκήσεσι τῶν λοιπῶν καθηγητῶν.

Ἐν δὲ τῷ καταλόγῳ τοῦ φροντιστηρίου τοῦ κ. Ἰ. Πανταζίδου ἐνεγράφησαν 117 φοιτηταί, ἐξ ὧν 68 μὲν τοῦ τρίτου ἔτους, 49 δὲ τοῦ τετάρτου. Ἐκ τούτων ἠσκήθησαν 54.

Αἱ ἐργασίαι τοῦ παιδαγωγικοῦ τούτου φροντιστηρίου ἦσαν τεσσάρων εἰδῶν α'.) Δοκιμασία περὶ τὰ κυριώτερα τῆς Γυμνασιακῆς Παιδαγωγικῆς. β'.) Διδακτικαὶ ἀσκήσεις περὶ τὴν ἑρμηνεῖαν Ἑλλήνων συγγραφέων. γ'.) ἀσκήσεις περὶ συνθέσεις ὁρισμένων θεμάτων καὶ δ'.) Ἀσκήσεις περὶ μεταφράσεις ἀρχαίων ποιητῶν καὶ συγγραφέων. Αὗται ἐγένοντο κατ' οἶκον ὑπὸ τῶν φοιτητῶν καὶ ὡσαύτως κατ' οἶκον διορθοῦντο ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ. Αἱ δὲ ἀσκήσεις τοῦ καθηγητοῦ κ. Χ. Παπαδοπούλου περιστρέφοντο εἰς γενικώτερα ζητήματα τῆς παιδαγωγικῆς καὶ διδασκαλίας. Ἐνεγράφησαν ἐν τῷ καταλόγῳ αὐτοῦ 127 φοιτηταί, ἐξ ὧν ἐδοκιμάσθησαν 24. Ἐκ τούτων διεκρίθησαν ὁ κ. Γ. Χαλκιζὸς ἐκ Κεφαλληνίας, ὁ κ. Ἰ. Καλογεράς ἐκ Σπετσῶν, ὁ κ. Μοδινὰς ἐκ Κύπρου, ὁ κ. Βούρβαχης ἐκ Μεσολογγίου καὶ ὁ κ. Γουδῆς ἐκ Τριπόλεως.

Ἐν δὲ τῷ φροντιστηρίῳ τῆς Λατινικῆς φιλολογίας τοῦ κ. Σ. Βάση ἠσκήθησαν τεσσαρξάντα φοιτηταί περὶ τὸ λατινιστὶ γράφειν καὶ περὶ τὴν ἑρμηνεῖαν τοῦ κατὰ Ουέργου λόγου τοῦ Κικέρωνος.

Ἡμεῖς δὲ ἐποιήσαμεν αἰσθητικὴν, κριτικὴν καὶ ἑρμηνευτικὴν ἐνάλυσιν τοῦ Γοργίου τοῦ Πλάτωνος. Ἐν τῷ ἡμετέρῳ καταλόγῳ ἐνεγράφησαν 192 φοιτηταί, ἐξ ὧν ἐδοκιμάσθησαν 25. Ἐκ τούτων διεκρίθησαν ὁ κ. Χαλκιζὸς ἐκ Κεφαλληνίας, ὁ κ. Γ. Κωνσταντινίδης Αἰγιοπαταμῆτης, ὁ κ. Ν. Ἀλεξόπουλος ἐκ Τεγέας, ὁ κ. Γ. Βούρβαχης ἐκ Μεσολογγίου, ὁ κ. Ν. Κυριακίδης ἐκ Τενέδου, ὁ κ. Ν. Βαγενὰς ἐξ Ἰωαννίνων, ὁ κ. Δ. Ἀναγνωστόπουλος ἐκ Γόρτυνος, ὁ κ. Δ. Νικητάκης ἐκ Κρήτης, ὁ κ. Γεράσιμος Φωτόπουλος ἐκ Πύργου καὶ ὁ κ. Ἰ. Γρίκας ἐκ Κερκύρας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 23 Νοεμβρίου 1892

Ὁ κατὰ τὸ λῆξαν ἀκαδ. ἔτος Διευθυντὴς
τοῦ φιλολ. φροντιστηρίου

Γ. ΜΙΣΤΡΙΩΤΗΣ

Ἀριθ. $\frac{\text{Πρωτ. 326}}{\text{Διακτ. 139}}$

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡΙΟΝ ΠΡΥΤΑΝΙΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἐνταῦθα

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ διαβιβάσωμεν ὑμῖν συνημμένως ἐκθεσιν τῶν κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1891-1892 πεπραγμένων ἐν τῷ Ἀστεροσκοπείῳ καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως εὐαρεστηθῆτε νὰ ἀνακοινώσητε τῷ πύρι πρυτάνει κ. Π. Ἰωάννου διὰ τὴν σχετικὴν λογοδοσίαν του.

Δέχθητε, Κύριε Πρύταμι τὴν διαβεβαίωσιν τῆς ἐξόχου πρὸς ὑμᾶς ὑπολήψεός μου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 19 Ὀκτωβρίου 1892

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἀστεροσκοπείου

Δ. ΑΙΓΙΝΙΩΤΗΣ

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΤΗΣΙΑ

ΤΩΝ ΕΝ ΑΥΤῳ ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΕΤΟΣ

1891 — 1892

Κύριε Πρύταμι,

Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν οὐδέποτε λειτουργῆσαν καὶ ἐντελῶς ἡμελημένον καὶ ἀργῶν ἐγκαταλειφθὲν, εὕρισκτο εἰς τοιαύτην ἀρεισιώδη κατάστασιν ὅτε ἐκλήθημεν εἰς τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ.

ὥστε οὐ μόνον οὐκ ἀδύνατον ἐπιστημονικὴ ἐργασία ἦτο ἀδύνατος ἐν αὐτῇ, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἢ ἐπὶ τινος στιγμῆς διαμονὴ ἐπικίνδυνος. Σχεδὸν πάντα τὰ πτώματα εἶχον σαφή· οὔτε ἐν παράθωρον, οὔτε μίαν θύραν, οὔτε εἰς ὑαλοπίναξ εὐρίσκατο ἐν καλῇ καταστάσει εἰκοσιθῦρον παράθωρον ἔχει τὸ κατὰ στιγμήν τοῦτο καὶ ἀπὸ τὰ εἰκοσιθῦρα ταῦτα ἀνοίγματα εἰσέρχεται ὁ καινοτόμος ἢ βρογχίς, ὁ ἀνεμος, ὁ καινός καὶ αἱ ἡλιακαὶ ἀκτῖνες ἵνα καταστρέψωσιν ἐξ ὀλοκλήρου πᾶν ὅ,τι οἱ ἄφεις, αἱ ἀράχναι καὶ παντοειδῆ ἄλλα ζῶα ζῶντα ἐν αὐτῷ ἢ ἐν εἰσέτι ἀποτελειώσει. Ἡ ὄρηφῃ εἶχεν εἰς πλεῖστα μέρη ἐξ ὀλοκλήρου σαφή ἕτοιμος εἰς πρώτην μικρὴν εὐθυσίαν νὰ καταπέσῃ· ἢ δὲ πτόγη ἄφινε παλλοχοῦ τὰ ὕδατα τῆς βρογχῆς ἐλεύθερα νὰ φέρισιν εἰς πέρας τὸ ἔργον τοῦ πανθαμάτορος χρόνου. Ὅλα καὶ θύραι εἶχον ἀνάγκην ἐπισκευῆς καὶ ὅλα τὰ παράθωρα, τελείως καταστραμμένα ὄντα, ἔχρηζον ἀναναίωσης. Τὸ ἀνοίγμα τοῦ καταβάτου τῆς μεσημβρινῆς κίθουσης ἦτο ἄλλως ἀδύνατον, καθιστῶν καὶ ὅπως ἀχρηστον τὸ ἐν αὐτῇ μεσημβρινὸν τηλεσκοπίον ἢ δὲ σκιρία, ὁ καινοτόμος καὶ τὰ ὕδατα τῆς βρογχῆς κατέστρεφον αὐτὸ καὶ τὰ λοιπὰ τηλεσκοπία ὡς καὶ πάντα τὰ μικρὰ ὄργανα τοῦ ἰδρυμάτος, μηδὲ τῶν ἐκκερμακινήτων πολυτίμων ὀρολογίων αὐτοῦ ἐξαιρεμένων. Τὰ ὑπόγια καὶ ἐν γένει πάντα τὰ τμήματα τοῦ οἰκοδομήματος, ἐν ἄλλῃ καὶ οἰκτρῷ καταστάσει εὐρισκόμενα, ἀπέπνεον εἰς μακρὴν ἀπόστασιν ἀπ' αὐτοῦ θυσώδη ὄσμην καὶ τέλος ἐν μιᾷ λέξει τὸ κτίριον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ ἐπιστημονικὰ ὄργανα, ἅτινα τόσῳ γενναίως ἐδωρήσατο ἡμῖν ὁ ἀείμνηστος Σίνης χάριν τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀναπτύξεως τῆς ἐπιστήμης, τὸ ἀριστούργημα τοῦ Hansen, διὰ τὸ ὅποιον ὁ ἐξυχοῦς ἀρχιτέκτων δικαίως ἐκτιμᾶται, τὸ ἀρχιτεκτονικὸν καλλιτέχνημα, ὅπερ μετὰ τοῦ Πανεπιστημίου ἀποτελεῖ τὸ λαμπρότερον κόσμημα τῶν νεωτέρων Ἀθηνῶν, εἶχον μεταβληθῆ εἰς ἐλασινὰ ἐρείπια, κατέρρεον ἔτοιμα νὰ καταπέσωσιν ἐντελῶς μετ' ὀλίγον, σπαύδοντα νὰ καλύψωσιν αὐτὰ ἐξ ἐντροπῆς ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ κόσμου τὸ οἰκτρὸν θέαμα ὅπερ παρίστα τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ μοναδικοῦ τούτου ἐν Ἑλλάδι νοῦ τοῦ Ὁράνιου.

Ὅταν ἀπέναντι τοιαύτης καταστάσεως εὐρεθόντες ἐπελήφθημεν πάραυτα τῆς ἐπισκευῆς ἢ μᾶλλον τῆς διασώσεως τοῦ κτιρίου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ ὀργάνων, τῆς γενικῆς ἐπιπλώσεως καὶ συμπληρώσεως αὐτοῦ, τῆς ἐξ ἀρχῆς διοργανώσεως καὶ ἰδρύσεως ἐπὶ νέων βάσεων τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν του, τῆς μεταφορᾶς (ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ τέως βοηθοῦ ἐν αὐτῷ τῷ Ἀστεροσκοπεῖο) καὶ βελτιώσεως τοῦ Μετεωρολογικοῦ Σταθμοῦ, τῆς μορφώσεως

διὰ πρακτικῶν ἀσκήσεων καὶ διδασκαλίας νέου προσωπικοῦ, τῆς ἰδρύσεως Βιβλιοθήκης καὶ ἐν γένει τῶν λοιπῶν βελτιώσεων καὶ ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, ὡς λεπτομερῶς ἐξεθέσαμεν ἄλλοθι. Αἱ διὰ τῆς ἐκ βάλθρων ἀναδιοργανώσεως τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου ἐπιτυχέισαι βελτιώσεις ἐν αὐτῷ ἐξηκολούθησαν κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος, γονιμώτεραι ἤδη εἰς ἀποτελέσματα καὶ εἰς ἄκρον ἰκανοποιητικαὶ σχετικῶς πρὸς τὰ πενήγρὰ καὶ ἀτελεῖ μέσα καὶ τὸ εὐχρίθιμον καὶ ἀρχαῖον βιβλιοθηκικὸν προσωπικόν, δι' ὃν κατὰ μεγάλων δυσχερειῶν παλαιὸν τὸ ἐπιστημονικὸν τοῦτο ἴδρυμα προσπαθεῖ παντὶ σθένει νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ὑψηλὸν αὐτοῦ προορισμόν.

Ἐκ τῶν ὄσων ἐν αὐτῇ τμημάτων, τοῦ ἀστρονομικοῦ καὶ τοῦ μετεωρολογικοῦ, τὸ δεύτερον καὶ ὀλιγαριθμότερον καὶ διὰ μικρῶν μέσων δυνάμενον νὰ ἐργασθῆ καὶ παραγάγῃ σπουδαίους καρπούς, ἐλειτούργησε κατ' ὅλον τὸ ἔτος τοῦτο τελείως καὶ ἐφαμίλλως πρὸς τὰ πρώτης τάξεως Μετεωροσκοπεῖα ὑπὸ το πῆν ἐποψίαν τοῦ ποιῶ καὶ τοῦ ποσοῦ τῶν παρατηρήσεων ὡς καὶ ὑπὸ τῆν τῶν θεωρητικῶν ἐρευνῶν. Τὸ ἀστρονομικὸν ὅμως τμήμα ἔχον ἀπόλυτον ἀνάγκην, ἵνα λειτουργήσῃ καρποφόρος, ἰσχυρὸν καὶ τελείων ὀργάνων ὑστέρησε κατὰ πᾶν ἐν τῇ παραγωγικῇ αὐτοῦ ἐργασίᾳ, περιορισθὲν εἰς ὅ,τι διὰ τῶν ἀτελειῶν καὶ ἀσθενῶν αὐτοῦ μέσων ἦτο δυνατόν νὰ πράξῃ. Δυστυχῶς τὸ τμήμα τοῦτο πλὴν τῶν λοιπῶν ἐλλείψεων αὐτοῦ στεροῖται καὶ τοῦ κυριωτέρου τῶν ὀργάνων του, ἦτοι ἰσχυροῦ ἡμερινοῦ τηλεσκοπίου, ἀναλόγως πρὸς τὰς σημερινὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἐπιστήμης. Προκειμένου περὶ ἀστρονομικῶν παρατηρήσεων ἢν ἀρκεῖ δυστυχῶς ἡ θέλησις καὶ ὁ ζήλος, ἀλλ' ὅσον βελιότερον ἐννοεῖ τις νὰ σπουδάσῃ τὸν οὐρανὸν καὶ νὰ ἐρευνήσῃ τὰ βάλθη αὐτοῦ, τόσῳ καὶ τὰ ὄργανα αὐτοῦ ἔδον νὰ εἶναι ἐντελέστερα καὶ ἰσχυρότερα. Κατόπιν τῆς ἀναπτύξεως, ἣν ἔλαβε σήμερον ἡ ἀστρονομία, κατόπιν τῆς μαθηματικῆς ἀκριβείας τῶν ὀργάνων ἅτινα κέκτηται, κατόπιν τῶν κολλοσιῶν διαστάσεων καὶ ὀπτικῶν δυνάμεων τῶν τηλεσκοπίων, ἅτινα διευθύνει πρὸς ἀνακάλυψιν τῶν μυστηρίων τοῦ Σύμπαντος, εἶναι παιδαριώδεις νὰ ἀξιοῦ τις, ὅτι διὰ πεπαλαιωμένων, ἐφθαρμένων, ἀτελῶν καὶ ἀδυνάτων μικρῶν διαπτρῶν δύναται πλέον νὰ λάβῃ σπουδαίον μέρος εἰς τὸ ἡμερικὸν ἐπιστημονικὸν βεῦμα, ὅπερ κινεῖται ἀνὰ τὸν κόσμον σύμπαντα. Ἴδῃ ἐκ ὄσων ἰκανῶν ἀστρονομῶν τοῦ αὐτοῦ ζήλου καὶ τῆς αὐτῆς δυνάμεως, ἐκείνος στέροι τὸ ἐπιστημονικὸν του στάδιον δι' ἐπιτυχιῶν ἐν τῇ πρακτικῇ ἀστρονομίᾳ, ὅστις ἔχει καὶ τὰ ἀπαιτούμενα πρὸς τοῦτο ὀλιγα μέσα, ἐνῶ ὁ στερούμενος τούτων τέχεται ἐν σι-

μειωτῶ βήματι θεωρῶν τοὺς ἄλλους γιγαντιαίους βήμασι προχωροῦντας καὶ θριαμβεύοντας. Ὅθεν καὶ τὸ ἡμέτερον ἀστρονομικὸν τμήμα ἐστερημένον σχεδὸν τῶν πάντων καὶ διὰ παλαιῶν, ἀδυνάτων καὶ ἄλλης ἐποχῆς ὀργάνων ἐργαζόμενον, βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ πληρώσῃ δεόντως τὸν προορισμὸν του, ὑφούμενον εἰς πρώτης τάξεως ἐρεῖνας· ἀλλὰ πάση δυνάμει προσπαθοῦν νὰ μὴ μείνῃ ἀδρανὲς παρήγαγε πᾶν ὅ,τι τὰ μέσα αὐτοῦ ἐπέτρεπον.

Ἰδού καὶ ἐν λεπτομερείᾳ τὰ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐν τῷ ἰδρύματι τούτῳ πεπραγμένα.

Α'. ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Μεσημβρινὸν τηλεσκόπιον. — Τὸ ὄργανον τοῦτο μετ' ὅλας τὰς γανυμένας ἐπ' αὐτοῦ βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις γρήχει εἰσέτι πολλῶν συμπληρώσεων ὅπως λειτουργήσῃ κανονικῶς καὶ δι' αὐτοῦ γινόμεναί ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι κατὰ τὸ λήξαν ἔτος εἰσὶν αἱ ἑξῆς:

1) Παρατηρήσεις ἀστρονομικαὶ πρὸς προσδιορισμὸν τῶν σφαλμάτων θέσεως καὶ μελέτην τῆς εὐσταθείας αὐτοῦ.

2) Παρατηρήσεις φυσικαὶ καὶ ὕψους ἀνκλαστικαὶ δι' ὑδραυρικοῦ κατόπτρου πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ σφάλματος κατευθύνσεως (erreur de collimation), τοῦ κατακόρυφου καὶ τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους τοῦ τόπου.

3) Μελέτη τῆς κλίμακος τῆς ἀευστάθμησιν αὐτοῦ καὶ νέας προσδιορισμὸς τῆς μέσης ἀξίας τῶν ὑποδιαιρέσεων αὐτῆς.

4) Ἰσθμοῦμετρα δύο (72) μεσημβρινὰ παρατηρήσεις ὀρθῶν ἀναβάσεων διαφόρων θεμελιωδῶν ἀπλανῶν ἀστέρων πρὸς προσδιορισμὸν τῆς ὕψους τοῦ τόπου καὶ μελέτην τῶν ἐκκενρῶν καὶ χρονόμετρων.

5) Παρατηρήσεις περιπόλων (circumpolaires) ἀπλανῶν ἀστέρων πρὸς προσδιορισμὸν ἀξίας στροφῶν τῶν δύο μικρομετρικῶν κοχλιῶν τοῦ μικρομέτρου.

6) Παρατηρήσεις διαφόρων ἀπλανῶν ἀστέρων πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ γεωγραφικοῦ πλάτους τῶν Ἀθηνῶν.

Χρονόμετρα. — Ἡ ὑπηρεσία τῶν χρονόμετρων ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ ἐλειτουργήσῃ κατ' ὅλον τὸ λήξαν ἔτος κανονικῶς καὶ μετὰ σπουδαίων καὶ χρησίμων ἀποτελεσμάτων. Διὰ μεσημβρινῶν ἀκριβεστάτων

ἀπρονομικῶν παρατηρήσεων καὶ τῆ βοήθειᾳ τῶν δύο ἐκκενρῶν τοῦ ἰδρύματος ἐμελετήθησαν καὶ ἐρρυθμίσθησαν 29 ἐν ὄλῳ χρονόμετρα ἦτοι:

1^α) Δύο (2) ἐκκενρῆ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου.

2^α) Δεκαοκτὼ (18) χρονόμετρα γαλλικὰ καὶ ἀγγλικὰ τοῦ Β. Ναυτικοῦ, ἀνήκοντα εἰς τὴν Μοῖραν τῶν Γυμνασίων τὰς "Σπέτσας", τὰ "Ἠφαρὰ", τὸν "Ἄρην", καὶ τὴν Ναυτικὴν Σχολὴν τῶν Δοκίμων Πειραιῶς.

3^α) Ὀκτὼ (8) χρονόμετρα ἀνήκοντα εἰς διάφορα ξένα πολεμικὰ σκάφη ἔρμουντα ἐν Πειραιεῖ.

4^α) Ἐν (1) χρονόμετρον εἰσαχθὲν διὰ τοῦ ὀρολογισπονοῦ κ. Μιχαήλ.

Ἀμφότερα τὰ ἐκκενρῆ ἡμῶν ἐλειτουργήσαν ἀκοίοντως κατ' ὅλον σχεδὸν τὸ ἔτος. Τὸ ἐν τούτοις τὸ ἀστροικὸν (Kessels), δι' οὗ γίνονται αἱ μεσημβριναὶ παρατηρήσεις ἠγγίσσαμεν ἀπαξ μόνον πρὸς ἐλάττωσιν τῆς ἀπολύτου καταστάσεως καὶ τῆς πορείας αὐτοῦ· τὸ δὲ ἕτερον, τὸ μέσον (Berthoud), δι' οὗ δίδεται ἡ ὄρα εἰς τὴν πόλιν, ἐκκαταλείπεται καὶ κανονίζεται ἐπι ταχτικῶς διὰ προσθήκης ἢ ἀφαίρεσεως μικρῶν βαρῶν.

Ἡ μελέτη τῶν χρονόμετρων ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ ἤρξατο ἤδη προσφέρουσα σπουδαίας ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἡμέτερον Β. Ναυτικὸν καὶ ἐξυπηρετοῦσα τὰς ἀνάγκας τῶν ἐν Πειραιεῖ ἔρμουντων ξένων ἐμπορικῶν καὶ πολεμικῶν πλοίων. Τὰ ἡμέτερα πολεμικὰ πλοία ἤδη καὶ διὰ τὴν τρέγουσαν ὑπηρεσίαν αὐτῶν ὅταν σταθμεύωσι καὶ πρὸς κωνοστῆρὸν τοῦ θαλάσσιου δρόμου τῶν ὅταν πρόκειται νὰ ταξιδεύωσιν (ὡς συνέβη εἰς τινεὶς ἐξ αὐτῶν κατὰ τὸ λήξαν ἔτος) ἐφοδιάζονται παρὰ τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου διὰ χρονόμετρον ἐρρυθμισμένον, δυναμένον νὰ ὀδηγήσῃ αὐτὰ μετ' ἀκριβείας καὶ ἀσφαλῶς κατὰ τὸν πλοῦν των, συμφωνῶς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ναυτικῆς ἐπιστήμης. Ἡ σπουδαιότης τῆς ὑπηρεσίας ἦν τὸ χρονόμετρον, ὡς τὸ κυριώτερον ὄργανον τῆς ἀστρονομικῆς ναυτιλίας, προσφέρει εἰς τὸ Ναυτικὸν, κατανοηθεῖσα πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου ἐπέβαλε τὴν ἰδρύσιν οὐ μόνον μεγάλων Ἀστεροσκοπεῖων ἀλλὰ καὶ πλήθους μικρῶν εἰδικῶν, ναυτικῶν καλουμένων, κύριον ἔργον ἐχόντων τὴν μελέτην καὶ ῥύθμισιν τῶν χρονόμετρων τῶν πλοίων.

Οἱ αὐτοὶ σπουδαῖοι λόγοι καὶ πρὸς ἐντελεστέρην ἐξυπηρέτησιν οἰσιώδους ἀνάγκης τοῦ ἡμετέρου Β. Ναυτικοῦ, καὶ πρὸς ἀξιοπρεπῆ πηράστασιν τοῦ μόνου κατὰ τὴν ἀνατολήν ἐπιστημονικοῦ ἰδρύματος, εἰς ὃ καταφεύγουσι ζητοῦντες πανδρομίην οἱ ξένοι στόλοι, ἐπιβάλλουσιν ἡμῖν τὴν ταλειποίησιν τῆς χρονομετρικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου διὰ παρακλήσεως ὀργάνων

τινῶν εἰσέτι μικρᾶς χρηματικῆς ἀξίας εὐτυχῶς. Πις τὰς διὰ τῶν ἀστεροσκοπικῶν παρατηρήσεων γινόμενας ἤδη μελέτας τῶν χρονομέτρων εἶναι ἀνάγκη νὰ προστεθῶσι καὶ αἱ διὰ τῶν καταλλήλων συσκευῶν πειραματικαὶ δοκιμασίαι τῆς ἡμερησίας πορείας αὐτῶν ὑπὸ διαφόρους τεχνητὰς θερμικρασίας. Ὅτι μόνον ὁ ναυτικὸς δύναται νὰ εἶναι ἀσφαλῆς ὅτι ταξιδεύων κέκτηται ὄργανον, οὗτινος γινώσκαι πάσας τὰς ιδιότητας καὶ μεταβολὰς ὑπὸ τὰς διαφόρους ἀτμοσφαιρικὰς συνθήκας, ἅς δύναται νὰ συναντήσῃ κατὰ τὴν πλοῦν αὐτοῦ.

Ἡ τελειοποίησις τῆς ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ χρονομετρικῆς ὑπηρεσίας ὑπαγορεύεται καὶ ὑπὸ βιομηχανικῶν λόγων. Ἡ ἀνάπτυξις καὶ τελειοποίησις τῆς ὠρολογιοποιίας παρ' ἡμῶν εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιτευχθῆ ἄνευ χρονομετρικῆς ὑπηρεσίας τελείως λειτουργούσας ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ ὁ ὠρολογιοποιὸς πρὸς ἐκτέλεσιν λεπτῆς καὶ ἐπιμαμαλημένης ἐργασίας ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην τῆς ἀκριβοῦς ὥρας, πρὸς ἐφαρμογὴν δὲ πρωτοτύπου τινὸς ἰδέας ἢ καὶ ἀπλῶς πρὸς κατασκευὴν ἐν αὐτῷ τῷ ἐργαστασίῳ τοῦ οἰουδήπουτος ἰδίου ἔργου δὲν δύναται νὰ ἐπιτύχῃ σοβαρὰ ἀποτελέσματα ἄνευ τοῦ διὰ τῆς χρονομετρικῆς ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ ὑπηρεσίας ἐλέγχου καὶ κανονισμοῦ. Εἶναι ἤδη πανόμοιολογούμενον ὅτι μόνον ἐκεῖ δύναται νὰ ἀναπτυχθῆ ἡ βιομηχανία τῶν ὠρολογίων, ἐνθα ὑπάρχει Ἀστεροσκοπεῖον, τελείως ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν ταύτην διαργανωμένον. Ἡ ἐν Nauchâtel τῆς Ἑλβετίας ἀκμάζουσα ἤδη ἀκριβοῦς ὠρολογιοποιία ἀφείλεται τὴν σπουδαίαν ἀνάπτυξιν αὐτῆς εἰς τὴν σχετικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐκεῖ Ἀστεροσκοπεῖου ἢ καταπληκτικὴν πρῶτος καὶ τελειότης αὐτῆς παρατηρεῖται ἰδίως ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ 1859 ἰδρύσεως τούτου, ὅπου πρὸ πολλοῦ ἤδη ἀποστέλλει τηλεγραφικῶς μέχρις αὐτῶν τῶν ἐργαστασίων τῶν διαφόρων ὠρολογιοποιῶν τὴν ὥραν τοῦ.

Μὴ ὑπάρχοντος παρ' ἡμῶν ἐτι ἄλλου μέσου μεταβιβάσεως τῆς ἀκριβοῦς ὥρας εἰς τὴν πόλιν, ἐπετρέψαμεν τοῖς ὠρολογιοποιῶσι Ἀθηναῖν καὶ Πειραιῶσι πρὸς διευκόλυνσιν αὐτῶν τὴν εἰσοδῶν ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ πρὸς παραλαβὴν τῆς ὥρας καθ' ἑκάστην 3—4 μ. μ.

Ἰσημερινῶν τηλεσκόπων. — Τὸ διοπτρικὸν ἰσημερινῶν τηλεσκοπίων (0^h, 16 Plouel) τοῦ ἡμετέρου Ἀστεροσκοπεῖου ἐνεκα τῆς ὀπτικῆς ἀδυναμίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀτελειῶν καὶ ἐλλείψεων αὐτοῦ, ἐλειτούργησεν οὐχὶ κανονικῶς μέχρι τοῦ Μαρτίου ἐ. ε., ὅτε ὑπὸ τῶν κινήτων ἡμῶν ὄλο ἐτοποθετήθη ἐν τῇ θέσει αὐτοῦ τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ἰωνίδου δωρηθὲν κατο-

πιρικὸν τοιαῦτον. Αἱ διὰ τῶν δύο τούτων τηλεσκοπίων καθ' ὅλον τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος γινόμεναι ἐργασίαι εἰπὴν αἱ ἑξῆς:

1^η) Παρατηρήσεις τῆς ὀλικῆς ἐκλείψεως τῆς Σελήνης (3/15 Νοεμβρίου 1891).

2^η) Παρατηρήσεις διαφόρων σεληνιακῶν κρατήρων.

3^η) Παρατηρήσεις διαφόρων ἀπλανῶν πρὸς τοποθέτησιν καὶ ὑπολογισμὸν συντελεστῶν σφαιμακτικῶν τοῦ κατοπτρικοῦ τηλεσκοπίου.

4^η) Κανονισμὸς τῶν κατόπτρων αὐτοῦ.

5^η) Παρατηρήσεις τῆς μερικῆς ἐκλείψεως τῆς Σελήνης (11 Μαρτίου (ν) 1892).

B'. ΜΕΤΕΩΡΟΛΟΓΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ

Παρατηρήσεις.—Αἱ μετεωρολογικαὶ παρατηρήσεις κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐξηκολούθησαν κατὰ τὰς αὐτὰς τακτικὰς ὥρας (ὁ καθ' ἑκάστην) πλήρως καὶ μετὰ πάσης τῆς δυνατῆς ἀκριβοῦς. Ἡ ἀναγραφή καὶ οἱ ὑπολογισμοὶ αὐτῶν ἐγένοντο ἀνελλιπῶς καὶ διὰ τῶν ἐπὶ τούτῳ συνταχθέντων μετεωρολογικῶν πινάκων. Τὸ σύνολον τῶν παρατηρήσεων τούτων ἀνέρχεται εἰς 2301· ἐν ταύταις δὲ συμπεριλαμβάνονται καὶ αἱ μόνον μέχρι τέλους Δεκεμβρίου (ν) 1891 γινόμεναι 111 διεθνεῖς, αἱ ὑπὸ τοῦ ἐν Οὐασιγκτῶνι Μετεωρολογικοῦ γραφεῖου δημοσιεύμεναι. Αἱ διεθνεῖς αὗται παρατηρήσεις ἡμῶν διεκόπησαν ἐκτατα ἐνεκα τοῦ κανονισμοῦ τοῦ ζητήματος τῆς δημοσιεύσεως αὐτῶν ὑπὸ τινος τῶν μεγάλων Μετεωροσκοπεῖων.

Πλὴν τῶν τακτικῶν παρατηρήσεων ἐγένοντο καὶ ἐκτακτοὶ τοιαῦται καταιγίδων (orages) καὶ ἄλλων ἀτμοσφαιρικῶν φαινομένων.

Μετεωρολογικὸν Δελτίον.—Ἡ ἐκδοσις ἐπισήμου διεθνοῦς μετεωρολογικοῦ δελτίου μετὰ προγνώσεων τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ὑπὲρ τῆς Γεωργίας καὶ τῆς Ναυτιλίας τοῦ τόπου ἡμῶν δύναται νὰ θεωρηθῆ ἤδη ἐξτραλισμένη καὶ προσεχῶς πραγματοποιήσιμος. Αἱ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐπίσημοι καὶ ἰδιωτικαὶ ἐνέργειαι ἡμῶν κατέληξαν εὐτυχῶς εἰς εὐάρεστα ἀποτελέσματα ἢ ἐπιτυχία δὲ αὐτῆς ἤτις πρῶτισται νὰ προσφέρῃ μεγάλην ὑπηρεσίαν πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς Γεωργίας καὶ ἐξασφάλισιν τῆς Ναυτιλίας ἡμῶν, ἀποτελεῖ τὸ δυσχερέστερον καὶ σπουδαιότερον κατόρθωμα τοῦ Ἀστεροσκοπεῖου κατὰ τὸ λήξαν ἔτος. Ἡ πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἀναγκαίου δικτύου Μετεωρολογικῶν σταθμῶν διὰ τὴν μελέτην τῶν

γενικῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν ἔκτακτος δυσκολία θποδοτέα οὐχὶ εἰς ἔλλειψιν καλῆς θελήσεως πρὸς συνεννόησιν ἐκ μέρους τῶν ξένων ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων, ἅτινα εὐχάριστος ἐδέχθησαν τὰς προτάσεις ἡμῶν (τινὲς δὲ καὶ ὑπεβλήθησαν μάλιστα εἰς ἱκανὰς ὑπερ ἡμῶν θυσίας) ἀλλ' εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐθνικῶν τηλεγραφικῶν γραμμῶν ἡμῶν μέχρι τῶν πέραν κρητῶν. Ἡ ἔλλειψις ἐθνικῶν καλωδίων εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδας δραχμῶν ἀναγκαία ἐτήσια δαπάνη πρὸς ἀνταλλαγὴν τῶν μετεωρολογικῶν τηλεγραφημάτων δὲν ἦτο δυνατόν νὰ καταβληθῆ ὑπὸ τοῦ δημοσίου ταμείου. Ὅθεν ἐπρέπε νὰ ἐπιδιώξομεν ὅπως τὴν ἀνταλλαγὴν ταύτην ἀναλάβῃ δωρεάν ἢ παρ' ἡμῶν ἀγγλικὴ ἐταιρεία τῶν καλωδίων (Eastern). Αἱ μεγάλαι δυσχερεῖαι ἃς φυσικῶς ἀπηντήσαμεν παρ' αὐτῆς μέχρις οὗ βαθμῆδὸν ἀποσπάσωμεν τὸν ἀναγκαιούτατον ἡμῶν μέγαν ἀριθμὸν τηλεγραφημάτων εἰσὶν εὐνόηται. Ἦδη δὲ ὅτε εὐρισκόμεθα περὶ τὸ τέλος αὐτῶν δραττόμεθα τῆς εὐκαιρίας ὅπως ἐκφράσομεν καὶ ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τοὺς βοηθήσαντας ἡμᾶς εἰς τοῦτο κ. κ. Γ. Γεωργαντᾶν τέως καὶ Δ. Ἀθαντινὸν νῦν Γεν. Διευθυντὴν τῶν Ταχυδρομαίων καὶ Τηλεγραφείων.

Ἐἰς τοὺς 18 ξένους Μετεωρολογικοὺς Σταθμοὺς οὓς εἶχομεν ἀποκτήσει κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος προσεθέσαμεν ἑτέρους 23 κατὰ τὴν λήξαν, οὕτινες μετὰ τῶν 5 ἑλληνικῶν ἀποτελοῦσιν ἐν ὅλῳ 46 Σταθμοὺς διὰ τῶν παρατηρήσεων τῶν ὁποίων λαμβάνομεν κατ' ἑκάστην πλήρη γνώσιν τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως κατ' ὅλην τὴν Εὐρώπην μέχρι τῶν παραλίων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς. Ἐκ τῶν Σταθμῶν τούτων ἰδιαιτέρας μνείας κρίνομεν τοὺς ἐξῆς τέσσαρας Σμύρνης, Θεσσαλονίκης, Κύπρου καὶ Καΐρου διὰ τε τὴν σχετικῆς πρὸς ἡμᾶς μεγάλην σπουδαιότητα αὐτῶν, ὡς καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν δυσχερειῶν ἃς ἐδέσθη νὰ ὑπερνικήσωμεν πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῶν, ἀπαραιτήτων ἡμῶν ὄντων.

Ἦδη διὰ τῶν ἀποκτηθέντων Σταθμῶν καὶ τῶν ὀλίγων εἰσέτι εὐρωπαϊκῶν, περὶ ὧν διεξάγονται διαπραγματεύσεις ἀπὸ τινος, συμπληροῦται ὀλόκληρον τὸ ἐξωτερικὸν ἡμῶν δίκτυον ἐν τῶν πληρεστέραν ἐν Εὐρώπῃ ἀκριότερον μὲν κατὰ τι τῶν πρωτεύοντων τοιούτων, πλην τὸ μόνον πλήρες μέχρι τῶν ἀκτῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀφρικῆς τοῦθ' ὅπερ ἀναγκαιότατον διὰ τοὺς ἀνὰ τὴν Μεσόγειον ἐν γένει καυτιλλομένους.

Ὅθεν πρὸς δημοσίευσιν τοῦ ἐπισήμου ἡμῶν ἡμερησίου δελτίου μετὰ παραγνώσεων τοῦ καιροῦ δὲν ὑπολείπεται κυρίως ἄλλο ἢ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἡμῶν δικτύου διὰ τῆς ἰδρύσεως ἀριθμοῦ τινος εἰσέτι

Ἑλληνικῶν Σταθμῶν, ὧν ὁ νῦν ἀριθμὸς εἶναι ὅλιος ἀνεπαρκῆς πρὸς τοῦτο. Πρέπει νὰ προστεθῶσιν ἀκόμη 10 Σταθμοὶ τουλάχιστον ἐν Ἑλλάδι πρὸς παρατήρησιν τῶν κυριωτέρων σημείων τῆς χώρας. Εὐτυχῶς περὶ τοῦτου ἐλήφθη ἐγκαίρως ἡ δέουσα πρόνοια παραγγελλθέντων πρὸ πολλοῦ καὶ λίαν πρῶσεχῶς ἀρικνουμένων τῶν πρὸς ἰδρύσιν αὐτῶν ἀπαιτουμένων ὀργάνων. Ὅθεν ὑπάρχει ἐλπὶς ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέγοντος ἔτους θέλει κατορθωθῆ ἡ συμπλήρωσις τοῦ δικτύου ἡμῶν καὶ μετ' αὐτῆς ἡ ἐκδοσις τοῦ δελτίου καὶ ἡ εἰς τοὺς ἡμετέρους λιμένας τακτικὴ κατ' ἑκάστην ἀγγελία τῶν θυελλῶν καὶ ἐν γένει τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν.

Κατὰ τὸ λήξαν ἔτος ἐλλείψει ἐπισήμου δελτίου περιορίσθημεν εἰς τὴν δημοσίευσιν ἐν τισὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν ἑφημερίδων καὶ ἰδίως ἐν τῷ «Ἄστει» συντόμου πίνακος τῶν παρατηρήσεων τινῶν τῶν Σταθμῶν ἡμῶν ἐν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος συνωδεύομεν διὰ περιληπτικῆς ἐπιθεωρήσεως τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως τῆς Εὐρώπης μετὰ προγνώσεων τῶν ἀτμοσφαιρικῶν μεταβολῶν παρ' ἡμῶν. Αἱ προγνώσεις ἡμῶν αὗται ἂν καὶ ἐπὶ ἀτελοῦν δεδομένων στηριζόμεναι ἐλλείψει τῶν ἀνατολικῶν Σταθμῶν, οὓς ἔχομεν ἤδη, ἐπέτυχον μέχρις 87 τοῖς ἑκατόν, τοῦθ' ὅπερ ἀποτελεῖ σχετικῶς εὐέλπιδα διὰ τὸ μέλλον ἐπιτυχίαν.

Δεκάφοροι ἐργασίαι. Πλην τῶν τακτικῶν παρατηρήσεων καὶ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ δελτίου τὰ μετεωρολογικῶν τμήμα ἐξετέλεσε καὶ τὰς ἀκολούθους ἐργασίας:

1ον Ὑπολογισμὸς ἀντιγραφή καὶ κατάταξις συγγερόνων μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων Σταθμοῦ Ἀθηνῶν (1891—1892).

2ον Ἐξέλεξις, ἀντιγραφή καὶ ὑπολογισμὸς πρὸς δημοσίευσιν παλαιῶν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων (1871—1880).

3ον Κλιματολογικὴ μελέτη διαφόρων μετεωρολογικῶν στοιχείων Ἀθηνῶν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς πνέοντας ἀνέμους (1871—1888).

4ον Σύγκρισις καὶ ἐξέλεξις πάντων τῶν ὀργάνων τοῦ Μετεωρολογικοῦ Σταθμοῦ Ἀθηνῶν (ἐκτὸς τοῦ βαρομέτρου).

5ον Μελέτη καὶ κανονισμὸς διαφόρων ὑψομετρικῶν βαρομέτρων τοῦ στρατοῦ καὶ τῶν ἰδιωτῶν.

6ον Κανονισμὸς διαφόρων ἰδιωτικῶν βαρομέτρων μεταλλικῶν.

7ον Σύγκρισις καὶ μελέτη ἰατρικῶν (μεγιστοβαθμίων) καὶ ἄλλων διαφόρων θερμομέτρων.

Ἐκ τῶν ἐργασιῶν τούτων ἡ κυρίως ἀπασχολήσεως καὶ ἀπασχολοῦσα

ἐπι πυρετωδῶς τὸ μετεωρολογικὸν ἡμῶν τμήμα εἶναι ἢ ἐξελεγχῆς, ὁ ὑπολογισμὸς καὶ ἡ μελέτη τῶν παλαιῶν μετεωρολογικῶν παρατηρήσεων τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Παρατηρήσεις ἤδη ἔλων ἑστῶν ἀποτελοῦσαι πολύτιμον ἐπιστημονικὸν ὕλικόν, δυνάμενον νὰ παράσχη σπουδαῖα στοιχεῖα εἰς τὴν σπουδὴν τοῦ κλίματος τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος ὡς καὶ εἰς τὴν καθόλου πρόβδον τῆς ἐπιστήμης ἕμειναν μέχρι τοῦδε ἀχρηστοὶ ἐν τῷ ἀρχεῖῳ τοῦ Ἀστεροσκοπείου, κινδυνεύουσαι μάλιστα ὡς ἐκ τῆς διὰ μολυβδίου κατὰ τὸ πλεῖστον γραφῆς τῶν, (ἀσυγγνώστου δι' ἐπιστημονικὰς ἐργασίας) νὰ ἐξαλειφθῶσι σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ἀπολασθῶσι διὰ παντός. Γὰρ παρατηρήσεις ταύτας μετὰ μακρᾶς ἐπ' αὐτῶν θεωρητικῆς μελέτης ἡμῶν καὶ τῶν ἐκ ταύτης προκύψαντων κλιματολογικῶν περὶ Ἀθηνῶν συμπαραπημάτων ἐνομίσαμεν ἐπιείχον νὰ παραδώσωμεν μετ' ὀλίγων εἰς τὴν δημοσιότητα οὐ μόνον χάριν τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς εἰς ἣν ἀνήκουσιν, ἀλλὰ καὶ χάριν σπουδαίου τοπικοῦ συμφέροντος ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς μελέτης τῆς ἡμετέρας πόλεως πηγάζοντος.

Μετεωρολογικὸν Σταθμὸν—Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις Κερκυρας Πατρῶν, Τριπόλεως καὶ Βόλου Σταθμοὶ ἡμῶν ἐλειτούργησαν καθ' ὅλον τὸ ἔτος κανονικῶς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κ. κ. Μαρίνου, Κορύλλου, Σουλ-λινιώτου, καὶ Παρπινιάνη, εἰς οὓς ἄνευ οὐδαμῆς ὕλικῆς ἀμοιβῆς, ἀλλὰ μόνον ἐξ ἀγνοῦ πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν μελέτην τοῦ τόπου τῶν ἐρωτος ἐργασθέντας, ἐκφράζομεν ἐνταῦθα τὴν εὐχαριστίαν ἡμῶν. Ἐκ τῶν Σταθμῶν τούτων ἐπεθεωρήθη ὑφ' ἡμῶν ὁ τῶν Πατρῶν καὶ εὐρέθη ἐν καλῇ καταστάσει.

Γ'. ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Πρὸς κικαρισμὸν τῆς βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀναγνωστηρίου, ἀπαραιτήτου εἰς τὴν κανονικὴν μετ' ἐπιτυχίας λειτουργίαν τοῦ ἰδρύματος, κατεβάλομεν πᾶσαν δυνατὴν ἐπίσημόν τε καὶ μὴ ἐνέργειαν. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐργασία τοῦ Ἀστεροσκοπείου προσέκυπτεν ἀνὰ πᾶν βῆμα ἐλλείψει βιβλιοθήκης ἑστῆς καὶ ἀτελοῦς. Τὸ σύνολον τῶν ἄνευ κατάλογου εἰς τινα γωνίαν τοῦ καταστήματος ἐβύμβυθον καὶ ὑπὸ παντοειδῶν ζώων βιβρωσκόμενον βιβλίων αὐτοῦ ἀνήρχετο εἰς ἑξῆς τεύχη, ὧν τὰ πλεῖστα φυλλάδια, τὰ δὲ λοιπὰ ἀτελεῖς τινες μετεωρολογικαὶ σειραὶ παρατηρήσεων ἐλαχίστης ἀξίας. Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον τοῦτο μετὰ πεντηκονταετῆ ὑπαρξίν

ἑσπερεῖτο τῶν πάντων μὴδ' αὐτῶν τῶν καταλόγων ἀστέρων ἐξαιρημένων. Ὅθεν ἔπρεπε νὰ ἐργασθῶμεν παντὶ σθένει καὶ συντόμως ἕως ἡ σπουδαιότητι αὐτῆ ἐλλείψει πληρωθῆ τοῦλάχιστον ἐν μέρει καὶ βαθυμηδὸν διὰ δωρεῶν ἐκ μέρους τῶν ἐξω ἐπιστημονικῶν ἰδρυμάτων καὶ σωματείων. Πρὸς τοῦτο πλὴν τῆς εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ καταστήματος προσωπικῆς ἡμῶν δωρεᾶς πάντων τῶν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ξένων συναδελφίων ἀποστελλομένων ἡμῖν συγγραμμάτων κατεφύγομεν καὶ εἰς τὴν τῶν ἐξω φίλων ἡμῶν δραστηρίαν ἐνέργειαν πρὸς πλουτισμὸν τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Πρὸς τοῦτοις δὲ καὶ ἐπιστήμῳ δὲν ἀνησυχῶμεν νὰ πράξωμεν, ὅτι ἦτο δυνατόν πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ ἡμῶν, ἀποστέλλαντες ἐντυπὸν ἐγκύκλιον περὶ τὰς ἀρχὰς Δεκεμβρίου 1891 εἰς πάντα τὰ Ἀστεροσκοπεῖα, τὰς Ἀκαδημίας, τὰς Ἐπιστημονικὰς ἐταιρίας καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιστημονικὰ ἰδρύματα τοῦ κόσμου. Διὰ τῆς ἐγκυκλίου ἡμῶν ταύτης ἀφοῦ πρῶτον ἀνηγγέλλομεν κατὰ καθῆκον ἐπιστήμῳ τὸν διορισμὸν ἡμῶν, ἐζητοῦμεν τὴν συναφῶν ἐπιστημονικῶν σχέσεων, τὴν ἀνταλλαγὴν δημοσιευμάτων καὶ τὴν διὰ τῶν μέχρι τοῦδε ἔργων αὐτῶν συμπλήρωσιν τῶν κενῶν τῆς ἡμετέρας Βιβλιοθήκης. Ἡ ἐγκύκλιος ἡμῶν ἐγένετο πανταχοῦ εὐμενῶς δεκτή. Ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἐπιστημονικῶν κέντρων ἐλάβομεν λίαν ἐνθαρρυντικὴν ὑποστήριξιν. Τὰ πλεῖστα τῶν Ἀστεροσκοπεῖων ἀπήντησαν ἡμῖν ἡμέσως, ἀλλὰ μὲν διὰ συγχρόνου ἀποστολῆς βιβλίων καὶ ἄλλα διὰ συγχρητηρίων ἐπιστολῶν ἐγγελλουσῶν ἅμα ἡμῖν τὴν πρῶτην ἀποστολὴν τῶν μέχρι τοῦδε δημοσιεύσεων αὐτῶν καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι συνέχαιαν αὐτῆς. Μέχρι τέλους Αὐγούστου εἶχον ἤδη ληρθῆ 190 τόμοι, οἵτινες μετὰ τῶν 1451, οὓς ἐλάβομεν ἐν ἀρχῇ καὶ τῶν 853 τευχῶν ἅτινα εὗρομεν ἐν τῷ καταστήματι ὅτε ἐκλάβομεν τὴν διεύθυνσιν αὐτοῦ, ἀποτελοῦσιν 2794 τεύχη, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν σπουδαιότατα καὶ πολύτιμα ἀστρονομικὰ καὶ μετεωρολογικὰ ἔργα. Ἐκ τῶν ἀγγεληθέντων ἡμῖν ἔργων μέρος μόνον ἀρίχθη μέχρι τοῦδε τὰ πλεῖστα τούτων ἀποστέλλονται ἤδη καὶ ἄλλα εὐρίσκονται καθ' ὁδόν. Ὅθεν ἐλπίζομεν ἀσφαλῶς ὅτι ἡ συμπλήρωσις τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἀστεροσκοπείου θέλει ἐξακολουθήσει κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀκμαιοτέρα.

Πλὴν τῶν λοιπῶν ἐλλείψεων αὐτοῦ τὸ Ἀστεροσκοπεῖον Ἀθηνῶν ἑσπερεῖτο παντελῶς ἐπιστημονικῶν περιοδικῶν, ἀπαραιτήτων αὐτῷ πρὸς ἐξακολουθήσασιν τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως καὶ ἀσφαλῆ ὁδηγίαν ἐν ταῖς ἐρεῦναις αὐτοῦ. Ἐν ταῖς Ἀστεροσκοπεῖσις τὰ περιοδικὰ ἀποτελοῦσι τὴν

κυριώτερον ὁδηγὸν ἐν τῇ διακανονίσει τῶν ἐργασιῶν αὐταῖν. Ὅθεν ἐνομίσαμεν ὅτι ὠφείλομεν νὰ μεριμνήσωμεν ἰδιαιτέρως πρὸς ἀπόκτησιν τῶν σπουδαιότερων τουλάχιστον, εἰ μὴ ὅλων, τῶν ὀργάνων τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως. Εὐτυχῶς αἱ μέχοι τοῦδε ἐνέργειαι ἡμῶν ἐρθυσαν εἰς ἱκανῶς εὐάρεστα ἀποτελέσματα. Τὸ ἀναγκαστήριον τοῦ Ἀστεροσκοπείου λαμβάνει ἤδη τακτικῶς βῆ ἐν ὅλῳ ἐπιστημονικῶ περιοδικῶ ἐξ ὅλων τῶν ἐπιστημονικῶν κέντρων τοῦ κόσμου καὶ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης ἡμῶν ἀναφερόμενα.

Πρὸς εὐχερῆ ἀναζήτησιν καὶ εὑρεσιν τῶν διαφόρων συγγραμμάτων ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ συνετέχθη καὶ ἀντεγράφη λεπτομερῆς κατάλογος τῶν βιβλίων αὐτῶν κατ' ἀλφαβητικὴν τάξιν ὅλης.

Δ. ΔΩΡΕΑΙ

Δωρεὰ κ. Ν. Ζαρίφη. — Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν πρὸ πεντηκονταετίας περίπου ἔχουσα Ἀστεροσκοπεῖον, στερεῖται ἐν ταῦτοις εἰσέτι τοῦ οὐσιωδέστερου καὶ στοιχειωδέστερου εὐεργετήματός αὐτοῦ, τοῦ ἐπιθυμούντος τὰς κινήσεις, τὰς σχέσεις καὶ τὰς ἀσχολίας αὐτῆς, τῆς ἀκριβοῦς δηλαδὴ ὥρας. Τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἐλλεῖπει τῶν καταλλήλων μέσων ἀδυνατεῖ νὰ πράσῃ ἀπ' εὐθείας διὰ σημαίου, κατ' ὅλην τὴν πόλιν αἰσθητοῦ, τὸν ἀκριβῆ χρόνον πρὸς κανονισμὸν τῶν ὠρολογίων, ἡ δὲ πόλις στερεῖται δυστυχῶς σχεδὸν παντελῶς δημοσίων ὠρολογίων, ἅτινα τακτικῶς κανονίζομεν νὰ ἀναπληρώσωσιν ἐν μέρει τουλάχιστον τὴν ἐλλείψιν ταύτην. Ἡ δὲ ὑπόθεσις σημαίας ἀνὰ πᾶσαν μεσημβρίαν ἐν τῷ ἐξώστῳ τοῦ Ἀστεροσκοπείου ἀνακρίνωσις τῆς ὥρας αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν οὐ μόνον πρακτικῆ δὲν εἶναι ἀλλ' οὔτε ἀρκετὴν ἀκριβείαν ἔχει διὰ τὰ μείζον μέρος τῶν κατοίκων, ἐνεκα τῆς ἀταξίας, μεθ' ἧς οἱ τῶν διαφόρων ἐκκλησιῶν ὑπάλληλοι οἱ ἐπιφορτισμένοι τὴν κωδωνοκρουσίαν ἐκτελοῦσιν αὐτήν. Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν, μεθ' ὅλας τὰς ἐπανειλημμένας παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις διαμαρτυρίας ἡμῶν σπανίως κρούονται ἀκριβῶς καὶ συγχρόνως μετ' ἡμῶν τῆς σημαίας τοῦ Ἀστεροσκοπείου, ἀλλὰ ἐνίοτε ὃ ἢ ἢ 10 ὀλόκληρα λεπτὰ πρὸ ἢ μετ' αὐτήν. Ὅθεν εὐνόητον ἔτι ἐκ ταιούτων κωδωνοκρουσίας μᾶλλον σύγχυσις ἢ ἀκρίβεια προέρχεται ἐκ τῶν κατοίκων δὲ τῆς πόλεως οἱ μὴ δυνάμενοι νὰ ἴδωσιν ἀπ' εὐθείας τὴν σημαίαν τοῦ Ἀστεροσκοπείου (καὶ ταιούτοι εἶναι τὰ 9/10 ἐξ αὐτῶν) ἔχουσιν ἰδίαν ἕκαστος ὥραν, τοῦθ' ὑπερ ἐπιζήμιον

εἰς τὰς διαφόρους ὑπηρεσίας, εἰς τὴν σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν καὶ ἐν γένει τὰς ποικίλας συναλλαγὰς καὶ σχέσεις ἐνθα ἡ ἀκρίβεια εἶναι ἀπαραίτητος.

Τὴν κατάστασιν ταύτην ἐπαδιώξαμεν πρὸ τινος νὰ βελτιώσωμεν διὰ τῆς τοποθετήσεως ἐν τῇ πόλει, δημοτικῆς δαπάνης, ἀριθμοῦ τινὸς ἠλεκτρικῶν ὠρολογίων, ἐπιθυμούντων ἀνὰ πᾶν πρῶτον λεπτῶν ἠλεκτρικῶς ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου. Δυστυχῶς ὁμοῦ ἢ πρότασις αὕτη, γενομένη δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου, δὲν ἐνεκρίθη, λόγῳ οἰκονομίας, ὑπὸ τῆς Νομαρχίας καὶ συνεπῶς ἕκαστος τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν ἐξασκοῦσιν ἔχων ὥραν διαφερούσαν τῆς ἀκριβοῦς μέχρι ἐνός τετάρτου ποσότητος.

Εὐτυχῶς τὸ τοιοῦτον δὲν ἔξασκοῦσθαι ἐπὶ πολὺ εἰσέτι. Ὁ φιλόπατρις καὶ γενναϊώτατος ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὁμογενὴς κ. Ν. Ζαρίφης, πληροφορηθεὶς παρ' ἡμῶν τὰ ἀνωτέρω, προσηνέχθη εὐχαρίστως νὰ εὐεργετήσῃ καὶ καλλωπίσῃ τὴν πόλιν ἡμῶν καταβάλλων ὀλόκληρον τὴν ἀναγκαζομένην δαπάνην πρὸς τοποθέτησιν ἐνός μεγάλου ἠλεκτρικοῦ ὠρολογίου ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ καὶ 12 ἠλεκτρικῶν ἐν τῇ πόλει. Μεταξὺ τούτων παραγγέλλθησαν δύο μεγάλα ἐκ τεσσάρων ὤψεων, ἐπὶ πολυτελῶν μεταλλικῶν στῆλῶν καὶ ἐσωτερικοῦ φωτισμοῦ διὰ τὰς πλατείας τοῦ Συντάγματος καὶ τῆς Ὀμονοίας. Πρὸς δὲ τὴν προτάσει ἡμῶν ἀπεράσισε καὶ ἡ δημοτικὴ ἀρχὴ νὰ τοποθετήσῃ 3 ἐπι ὠρολόγια θυρία καὶ νὰ μετατρέψῃ εἰς ἠλεκτρικὰ τὰ δύο ὑπάρχοντα ἦτοι τὸ τῆς Μητροπόλεως καὶ τὸ τῆς πλατείας τῶν Ἑρώων. Οὕτως ἡ πόλις θὰ ἀποκτήσῃ μετ' ὀλίγον 17 ἐν ὅλῳ ὠρολόγια κανονίζομενα ἐκ τοῦ Ἀστεροσκοπείου καὶ δεκνύοντα ἀνὰ πάσα τὰς συνοικίας τὴν ἀκριβῆ ὥραν γύρω καθ' οἰανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας.

Τὰ ὠρολόγια ταῦτα μετὰ τῶν σχετικῶν μηχανημάτων καὶ τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν ἀνέλαβεν, κατόπιν συναγωνισμοῦ, τὸ ἐν Ἑλβετικῇ παγκοσμίου ῥῆμης ἀριστον ἠλεκτρικὸν κατάστημα Πιερρ. Καθ' ἃ δὲ ἠγγέλλθη ἡμῖν ἐκεῖθεν ἤδη, ἡ τοποθέτησις τῶν ὠρολογίων ἀρχεταί προσεχῶς καὶ αὐτῶ λύεται ὀριστικῶς καὶ εὐεργετικῶς διὰ τὴν πόλιν τὸ ζήτημα τῆς ὥρας, συγχρόνως δὲ παρέχεται εἰς τὸ Ἀστεροσκοπεῖον ἀκριβῆς μέσον χρησιμοποιήσεως ὑπερ τοῦ τύπου τῶν διὰ τακτικῶν παρατηρήσεων χρονομετρικῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ.

Ὅθεν νομίζομεν ἔτι διασημεύομεν καὶ τῶν συμπολιτῶν ἡμῶν τὸ φρόνημα ἐκφράζοντας ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν πρὸς τὸν φιλόποιν καὶ γενναῖον δωρητὴν κ. Ν. Ζαρίφην.

Δωρεά κ. Κ. Ίωνίδου. — Ὁ ἐν Λονδίῳ φιλόμουσος δημογυῖος κ. Κ. Ίωνίδης, πληροφορηθεὶς παρὰ τοῦ ἐν Παρισίῳ διαπρεποῦς λογίου φίλου ἡμῶν κ. Δ. Βικέλι τὴν εὐλαφὴν Ἰσχυερικοῦ τηλεσκοπίου ἐν τῷ Ἀστεροσκοπεῖῳ ἡμῶν προσηνέχθη προθυμῶς νὰ δωρήσῃ τὸ ἰδικόν του, ὅπως ὡς θερμὸς ἐραστὴς τῆς ἐπιστήμης τῶν ἀστρῶν εἶχε προμηθεύσῃ πρό τινας, ἐὰν ἐνομιζόμεν αὐτὸ χρήσιμον. Τὸ τηλεσκόπιον τοῦτο, ἂν καὶ μικρὸν σχετικῶς πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς ἐπιστήμης, ἐδέχθημεν εὐγνωμόνως, ὡς χρήσιμον πάντως εἰς τινὰς ἐπιστημονικὰς ἐργασίας τοῦ ιδρύματός.

Τὸ τηλεσκόπιον τοῦτο εἶναι κατωπιρικὸν διαμέτρου 0,120 καὶ μήκους 1,20 ἔχει ἀστροστάτην ἢτοι κινητήριον μηχανισμόν πρὸς ἐξουδετέρωσιν τῆς ἡμερησίας στροφῆς τῆς γῆς καὶ μικρόμετρον διὰ διπλοῦς ἀστέρων. Τὸ μηχανικὸν αὐτοῦ μέρος εἶχε κατασκευασθῆ διὰ τὸ πλάτος τοῦ Λονδίνου ἔθεν διὰ μικρὰς σχετικῆς δαπάνης μετατρέψαμεν διὰ τὸ τῶν Ἀθηνῶν καὶ οὕτως ἐπιποθετήσαμεν αὐτὸ ὑπὸ τὴν μοναδικὴν ἡμῶν κινητὸν θόλον ἀντὶ τοῦ ἀνέκχθεν ἐκεῖ εὑρισκομένου διαπρεποῦς ὅπου μετὰ τὴν κατασκευὴν καταλλήλου στεγαστροῦ, ἐκτὸς τοῦ νῦν κτιρίου θέλομεν χρησιμοποιοῦναι δεόντως.

Πρὸς τὸν φιλόμουσον καὶ εὐλόγητον δωρητὴν κ. Κ. Ίωνίδην ἐκφράζομεν καὶ ἐνταῦθα τὰς εὐχαριστίας ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 17 Ὀκτωβρίου 1892

Ὁ Διευθυντὴς
Δ. ΑἰΓΙΝΙΤΗΣ

Τῆ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρότανε,

Συμφώνως τῷ κανονιστικῷ τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου Βασιλικῷ Διατάγματι πέμποντες ὡς ἐπ' ἀριθ. 1172 διπλὴν πρὸς τὸ σεβαστόν Ὑπουργεῖον τῆς Δημοσίου Ἐκπαιδεύσεως ἐκθεσιν περὶ τῶν γενομένων κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1891—92 εἰς τὰς

συλλογὰς τοῦ μουσείου φυσιογραφικῶν, παρακαλοῦμεν ἢ μὲν νὰ πεμφθῆ πρὸς αὐτό, ἢ δὲ νὰ ταχθῆ εἰς τὰ ἄρχεια τοῦ πανεπιστημίου, τυπωθῆ δὲ κατὰ τὸ εἶδος ἐν τῇ λογοδοσίᾳ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 30 Ὀκτωβρίου 1892.

Εὐπειθέστατοι

Ὁ Ἐφορὸς τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου
Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ἐπιμελητὴς
Θ. ΚΡΥΙΕΡ

Τῷ ΣΕΒΑΣΤῷ ΥΠΟΥΡΓΕΙῷ ΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Κύριε Ὑπουργέ,

Συμφώνως τῷ 29ῳ ἀρθρῷ τοῦ Βασιλικῷ Διατάγματος περὶ κανονισμοῦ τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσείου πέμποντες τῆ Ὑ. Ἐ. ἐκθεσιν περὶ τῶν ἐν τῷ μουσείῳ τούτῳ κατὰ τὸ λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος πεπραγμένων.

Ἐπειδὴ ἡ κατὰ τὸ ἔτος 1891—92 γορηγηθεῖσα πίστις, ὅπως πληρωθῶσι τὰ μεγάλα κενά, ἅτινα ὑπάρχουσιν ἐν ταῖς ζωολογικαῖς, παλαιοντολογικαῖς, ὄρυκτολογικαῖς, γεωλογικαῖς καὶ ἐθνολογικαῖς συλλογαῖς εἶνε λίαν ἀνεπαρκής, διὰ τοῦτο εὐλαφῶς φυσικὰ σῶματα ἠγορεύθησαν δαπάναις τοῦ πανεπιστημίου. Γὰ πλείστα δὲ τούτων ἐδώρησαν ἄνδρες φιλόμουσοι ἢ συνέλεξεν ὁ ταχισταὶς κατὰ τὰς ἀποδημίας αὐτοῦ.

Ταῖς ζωολογικαῖς συλλογαῖς προσετέθησαν μόνον 194 εἶδη, ὧν τὰ πλείστα κογγόλια ἐκ τῶν Σποράδων νήσων (ἐν ἧλι δειγμάτων 1570).

Ταῖς ὄρυκτολογικαῖς καὶ παλαιοντολογικαῖς συλλογαῖς προσετέθησαν διάφορα δειγμάτων ἀπολιθωμάτων καὶ πετρωμάτων ἐκ τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ καὶ τῶν Σποράδων νήσων καὶ 504 φυσικὰ κρυστάλλου ἀγορασθέντες.

Τῇ βιβλιοθήκῃ τοῦ μουσείου, μόνον 37 συγγράμματα, ὧν τὰ 31 ἠγορεύθησαν.

Κατὰ καθῆκον δὲ ὀφείλομεν νὰ καταστήσωμεν τῆ Ὑ. Ἐ. γνωστὰ καὶ

τὰ ὀνόματα τῶν φιλομούσων ἀνδρῶν καὶ Ἑταιρειῶν, οἵτινες κατὰ τὸ
 λήξαν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐδωρήσαν τῇ μουσεῖῳ ἡμῶν διάφορα δῶρα.

Ὁ κύριος Γ. Π. Γρυπάρης, ἐν τέλει αἰγίς.

Ὁ κύριος Π. Δελακοβίτης, δύο τέρατα ἀλεκτροίδων.

Ὁ κύριος Friedrich Hauser, 80 εἶδη ἐντόμων διαφόρων (λεπιδό-
 πτέρων καὶ κολεοπτέρων).

Ὁ κύριος Β. Γιαννάκης, δέρμα ἰχθύος ἐκ Τήνου.

Ὁ κύριος Alexis Julien, Loi de l'ossification des os longs.
 Loi de la position des centres nerveux. Paris 1892.

Ἡ ἐν Μόσχῃ φυσιοδιευτικὴ ἐταιρεία, τὰς ἐν ἔτει 1891 ἐκδοθείσας
 πραγματείας αὐτῆς.

Ὁ κύριος Σουκράτης Παπαβασιλείου, περὶ τῆς μικροσκοπικῆς συστά-
 σεως καὶ κατασκευῆς τῶν ἐκρηξίμενων πετρομαμάτων. Ἀθήνησιν 1892.

Τὸ ἐν Οὐάσιγκτον Σμιθσονιανὸν καθέδρμα, α) Annual report of
 the Smithsonian Institution, Juli 1888—89 β) 27 ἀντίτυπα τοῦ
 Proceedings of the United States National Museum, γ) North
 American Fauna Nr, 3. 4. 5.

Ὁ κύριος Π. Α. Φραγκοῦλης, δέσμα δερμῆς μεγάλου ἐξ Ἀφρυσσινίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Ὀκτωβρίου 1892.

Μετὰ σεβασμοῦ
 Εὐπειθέστατος

Ὁ Ἐφορος τοῦ φυσιογραφικοῦ μουσεῖου
 Κ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ ἐπιμελητὴς
 Θ. ΚΡΥΠΕΡ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύτανη,

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἠσκήθησαν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τῆς Πειραμα-
 τικῆς Φυσικῆς οἱ τετρακιστέρις ροιτηταὶ τοῦ Φυσικοῦ τμήματος δις τῆς

εβδομάδος, ἐκτελέσαντες ἕλην τὴν σειράν τῶν πειραμάτων διὰ τῶν συ-
 σκευῶν, ἃς κέκτηται τὸ Γαμεῖον τῶν ὁργάνων τῆς Φυσικῆς τοῦ Πανε-
 πιστημίου. Πάντες οἱ ἀσκηθέντες ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τὸ ἐργαστήριον
 ἀφοῦ προηγουμένως προσήγαγον διπλότυπον ἀποδείξεως, ὅτι κατέβησαν
 εἰς τὸ Γαμεῖον τοῦ Πανεπιστημίου τὸ δεκάδραχμον δικαίωμα τῶν
 ἀσκήσεων.

Κατὰ τὰς ἐν τῷ ἰδιαιτέρῳ ἐργαστηρίῳ μου ἐργασίας ἐπενόησα
 ὁπτικὴν συσκευὴν κατασκευασθεῖσαν ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ τοῦ Πανεπιστημίου,
 δι' ἧς λίαν εὐχερῶς καὶ εὐλήπτως ἀποδεικνύεται πειραματικῶς ἡ διαφορὰ
 οὐ μόνον μεταξὺ ἀπολύτου καὶ σχετικοῦ δείκτου διαθλάσεως, ἀλλὰ καὶ
 μεταξὺ ἀπολύτου καὶ σχετικῆς ὀριτικῆς γωνίας.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1892

Εὐπειθέστατος

Τ. Α. ΑΡΥΤΟΠΟΥΛΟΣ

Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Φυσικῆς

Τῇ ΣΕΒΑΣΤῇ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Ἐγκλείστως πέμπω Ὑμῖν, κ. Πρύτανη, ἐκθεσιν περὶ τῶν
 κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1891—1892 ἐν τῷ Ἀνατομικῷ
 πεπραγμένων.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Νοεμβρίου 1892.

Εὐπειθέστατος

Ὁ Καθηγητὴς καὶ Διευθυντὴς τοῦ Ἀνατομικοῦ

Ρ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΤΗ ΣΕΒΑΣΤΗ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύτανη,

Τὰ ἐν τῷ Ἀνατομείῳ ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ ἐμοῦ ὡς Καθηγητοῦ τῆς Ἀνατομικῆς κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1891 — 1892 πεπραγμένα ἔχουσιν ὡς ἑξῆς:

Ἄρχη διορίσθη Καθηγητὴς καὶ ἡγετὴς τῆς διδασκαλίας τῆς Ἀνατομικῆς. Ἐδίδαξα δὲ ἀπὸ τῆς 28 Φεβρουαρίου μέχρι τῆς 16 Μαΐου ἔλθην εἰς τὴν Σπλαγγχνολογίαν, ἔλθην εἰς τὴν Νευρολογίαν, πρὸς δὲ τούτοις καὶ τὸ Διαιτητήριον τῆς Ὀράσεως. Μετὰ τῆς ἀρχῆς Ἀνατομικῆς τῶν ὀργάνων ἐδίδαξα καὶ τὴν ὕψην αὐτῶν, ποιούμενος καὶ μικροσκοπικὰς ἐπιδείξεις μετὰ τὸ μάθημα. Ἡ τῆς ἀρχῆς Ἀνατομικῆς διδασκαλία ἐγένετο κατ' ἐκάστην ἐπὶ πτωμάτων, ἐξ ὧν ἐκάστοτε παρεσκευάζοντο τὰ διδασκόμενα μόρια.

Πρὸς τῆ θεωρητικῆ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀνατομικῆς ἐφρόντισα καὶ περὶ τῶν ἀνατομῶν, ὅπως αὐταὶ ὡς οἷόν τε ἀντιμῶνται ἀποβαίνουσι τοῖς φαινομένοις. Παρατηρούμενος ἀεὶ μετὰ μεσημβρίαν ἐν ταῖς ἀσκήσεσιν ἐχειροκίνητον μετὰ τῶν βοηθῶν τοὺς φαινοτάτους εἰς τὴν παρεσκευῆν πάντων τῶν μέρων τῶν ἐκάστην χώραν τοῦ σώματος ἀπαρτιζόντων. Οὕτω καταρτίζονται, ὅστε ὁ εὐμεθόδως πάντα τὰ μόρια χώρας τινὸς παρεσκευάζων νὰ σπουδάζῃ τὰς ἐν τῷ χώρῳ σχέσεις αὐτῶν.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατασκευὴ τοῦ σώματος σπουδάζεται οὐ μόνον διὰ τῶν ἀνατομῶν ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ Μικροσκοπίου, ἐφρόντισα καὶ περὶ χώρου, ἐν ᾧ δεῖον νὰ τελῶνται αἱ μικροσκοπικαὶ ἀσκήσεις, ὡς γίνεται ἐν ἅπασιν ταῖς Ἀνατομίαις τῆς Εὐρώπης, ἰδίως δὲ τῆς Γερμανίας. Ἐξ συναινεταίης τῆς Πρυτανείας ἐπήνεγκον ἐν τῷ Ἀνατομείῳ μεταρρυθμισίαν τινεα, δι' ἧς κατασκευάσθη εὐραεῖα αἰθουσα, ἐν ᾗ ἑτάσσονται αἱ φουιτηταὶ περὶ τὴν ὕψην τῶν ὀργάνων τοῦ σώματος.

Κατέγραψα ἐν ἰδίῳ βιβλίῳ πάντα τὰ ἐν τῷ Ἀνατομείῳ ὑπάρχοντα

ὄργανα, παρασκευάσματα, σκεύη, κ.τ.λ. τοῦ τε ἀνατομικοῦ καὶ τοῦ ιστολογικοῦ τμήματος.

Ἐξ ἐμῆ προτάσεως ἀντὶ τοῦ κ. Πυριώνη, παρατηθέντος, διορίσθη ἐπιμελητὴς τοῦ ιστολογικοῦ τμήματος τοῦ Ἀνατομείου ὁ κ. Κ. Μελισσηνός, ὅστις ἐπὶ πολλὰ ἔτη διετέλεσε βοηθὸς αὐτοῦ καὶ ὅστις περὶ τὰ ιστολογικὰ εἶνε ἐμπειροσάτος.

Ἐκ τοῦ πρὸς ἀγορὰν ὀργάνων ἐγκεκριμένου προυῦ ἡγεροῦσθησαν τὰ ἑξῆς:

- 1) σκελετὸς ἀνδρὸς
- 2) σκελετὸς γυναικὸς
- 3) ὄργανον ὄρατος καὶ γούσεως
- 4) σκελετὸς ἐμβρύου
- 5) δύο σκελετοὶ παιδὸς καὶ
- 6) κηρόπλαστα ἐμβρυολογικὰ παρασκευάσματα.

Παρασκευάσματα ὑπὸ τε τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τοῦ φιλοπόνου βοηθοῦ κ. Καρζῆ ἐγένοντο τὰ ἑξῆς:

- 1) Ξηρὸν παρασκευάσμα τοῦ ἀνω ἄκρου μετ' ὅλων τῶν μυῶν, ἀγγείων καὶ νεύρων. (Καρζῆ)
- 2) Ξηρὸν παρασκευάσμα μετ' ὅλων τῶν μυῶν, ἀγγείων καὶ νεύρων. (Καρζῆ)
- 3) Ξηρὸν παρασκευάσμα τῶν μυῶν τοῦ βολβοῦ. (Καρζῆ)
- 4) Ξηρὸν παρασκευάσμα τριδύμου νεύρου. (Καρζῆ) καὶ
- 5) Ξηρὸν παρασκευάσμα ἡγνίου. (Καλλιβουκᾶ).

Φανηταὶ ἐνεργήθησαν 278, ἡκατέθησαν δ' ἐπὶ πτωμάτων 113.

Περὶ τῶν ἐλλείψεων τοῦ Ἀνατομείου.

Ἄφ' οὗ χρόνου ὁ μὲν Darwin ἐγνώρισεν ἡμῖν τὴν σχέσιν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ λοιπὰ ζῷα, ὁ δὲ Haeckel τὸν τὴν διάπλασιν τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῴων διέπειντα γενετήριον Νόμον, ἡ Ἀνατομικὴ συνεδέθη στενότερα μετὰ τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομικῆς καὶ τῆς Ἐμβρυολογίας. Ὁ τέλειος ὀργανισμὸς δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ κατανοηθῇ ἄνευ τῆς ἐκρυβοῦς γνώσεως τῆς ἱστορίας τῆς διαπλάσεως αὐτοῦ καὶ τῆς παραβάσεως τοῦ ὀργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὰ πρόγονα αὐτοῦ ζῷα. Οὕτω δὲ ἐν μετὰ τῆς Ἀνατομικῆς, ὡς γίνεται ἐν ἅπασιν ταῖς Πανεπιστημίοις τῆς Γερ-

μνίας, να διδάσκωνται ἐν τῷ Ἀνατομείῳ ἢ Ἐμβρυολογίᾳ καὶ ἡ Συγκριτικὴ Ἀνατομικὴ καὶ δι' αὐτῶν, ἐπικουρίων τῆς Ἀνατομικῆς ἐπιστημῶν οὐσῶν, νὰ ἐρμηνεύωνται καὶ διακρίνεται τῶν τῷ ἡμέτερον σώμα συνιστούντων ὀργάνων.

Πρὸς ταῦτα ὅμως ἐπάναγκες εἶνε νὰ καταρτισθῇ ἐν τῷ Ἀνατομείῳ πλήρης συλλογὴ τῆς Ἐμβρυολογίας καὶ τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομίας, διὰ τε τὴν ἀπὸ τῆς ἐῆρας διδασκαλίαν καὶ τὴν μελέτην καὶ σπουδὴν τῶν φοιτητῶν. Καὶ συλλογὴ μὲν μικροσκοπικῶν ἐμβρυολογικῶν παρασκευασμάτων καταρτίζεται ἤδη, ἐμοῦ εἰσηγητημένῳ, ὑπὸ τοῦ ἐπιμελητοῦ τοῦ Ἀνατομείου κ. Μελισσηροῦ· ἀλλ' ἀπαιτεῖται καὶ συλλογὴ τεχνητῶν ἐμβρυολογικῶν παρασκευασμάτων πρὸς κατανόησιν τῆς διαπλάσεως τοῦ ὄργανισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου. Δαπανωμένοιον ἐτησίως 2—3000 δραχμῶν εἰς βραχυτάτον χρονικὸν διάστημα θὰ ἔχωμεν πλήρη συλλογὴν τῆς Ἐμβρυολογίας καὶ τῆς Συγκριτικῆς Ἀνατομικῆς, δι' ὧν ἐπιστημῶν ἡ Ἀνατομικὴ ἀπὸ ἐμπειρικῆς εἰς θεωρητικὴν μεταστροφῆν ἐπιστήμην.

Καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα.

Τελουτῶν δὲ πλείστως ὁμολογῶ τὰς χάριτας τοῦ Σαβκαστῆ Ἀντιπροσθέναι κ. Παύλῳ Ἰωάννου, ὅστις ὡς Πρόεδρος τὰ μάλιστα συνεβάλετο ὑπὲρ τῆς προσόδου τοῦ Ἀνατομείου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 21 Νοεμβρίου 1892.

Ἐδικοθέστατος

Ὁ Καθηγητὴς καὶ Διευθυντὴς
τοῦ Ἀνατομείου

P. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ Τῇ ΑΣΤΥΚΛΙΝΙΚῇ ΠΕΙΡΑΙΣΜΕΝΩΝ ΕΝ ΕΤΩ 1891

Κύριαι Πρώται.

Ἀπὸ πρώτης Ἰανουαρίου μέχρι τέλους Δεκεμβρίου προσήλθον εἰς τὴν Ἀστυκλικὴν 4076 ἀρρώστοι προσερχόμενοι ἐκ τῶν διαφόρων τῆς πόλεως τμημάτων, τῶν προσκετῶν καὶ τῶν ἐγγυτέρων περιχώρων.

Τούτων ἀρρενες μὲν 2678, θήλειαι δὲ 1398.

Ἰλικίαν δ' ἔγον ὡς ἑξῆς.

Μέχρις ἑνὸς ἔτους 229.

Ἀπὸ 2 μέχρι 10 ἐτῶν 577.

Ἀπὸ 11 μέχρις 20 » 914.

Ἀπὸ 21 μέχρι 30 » 868.

Ἀπὸ 31 μέχρι 40 » 648.

Ἀπὸ 41 μέχρι 50 » 411.

Ἀπὸ 51 μέχρι 60 » 248.

Ἀπὸ 61 μέχρι 70 » 146.

καὶ ἄνω τῶν 70 » 65.

Ἐπασχον δὲ ἐκ τῶν ἐπομένων νοσημάτων

Ἐλῶδεις πυρετοῦς 1039. Τυφοειδῆ πυρετῶν 50. Ἐπριν 16. Ὄστρακιν 1. Ἐρσιπέλας 12. Πρωτίτιδα 9. Διφθερίτιδα 2. Κοκκύτιδα 112.

Ἐκ νοσημάτων τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων 669, καὶ εἰδικιώτερον ἐξ ὀξέος βρογχικοῦ κατάρρου 172, ἐκ χρονίου βρογχικοῦ κατάρρου 242, πνευμονίας 34, πνευμονικοῦ ἐμφυσήματος 22, πνευμονικῆς φθίσεως 122, πλευρίτιδος 36, ἀσθματος 7, γαγγραινῆς πνευμονικῆς 1 καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων ἐλαφροτέρων νοσημάτων τοῦ λάρυγγος καὶ τῆς ρινός 33.

Ἐκ νοσημάτων τῆς καρδίας 30.

Ἐκ νοσημάτων τῶν πεπτικῶν ὀργάνων 518 καὶ εἰδικιώτερον ἐκ στυματίτιδος 16, ἐκ καταρροϊκῶν παθήσεων τῶν ἀμυγδαλῶν καὶ τοῦ ὄφρυγγος 66, ἐξ ὀξέος γαστρικοῦ κατάρρου 51, ἐκ χρονίου γαστρικοῦ κατάρρου 189, ἐξ ὀξέος ἐντερικοῦ κατάρρου 47, ἐκ χρονίου 48, ἐκ δυσεντεροειδοῦς κατάρρου 80, ἐκ δυσεντερίας 19, περιτυφλίτιδος 3, ἀνευρυσμοῦ στομάχου 19 καὶ ἐκ διαφόρων ἡπικωτέρων 40.

Ἐκ νοσημάτων τοῦ ἥπατος 10, ἐκ νοσημάτων τῶν οὐροποιητικῶν ὄργάνων 49, ἐξ Ἀφροδισίων νοσημάτων 221, ὧν ἐκ σφιλιδῶς 88, ἐκ νοσημάτων τῆς μήτρας καὶ τῶν παραρτημάτων αὐτῆς 41, ἐκ νοσημάτων τοῦ νεφρικοῦ συστήματος 124 ὧν νεφραλγία 81.

Ἐκ νοσημάτων τοῦ δέρματος 68, ἐκ μυικῶν ζευματισμῶν 77, ἐξ ἀρθρῶν ζευματισμῶν 108, 49 μὲν ὀξείων καὶ 59 χρονίαν.

Ἐξ Ἀνακίσεως 280, ἐκ χειρῶν 149, ἐξ ὑπερσιμῶς 34, ἐξ ἐπιληψίας 7, ἐξ ἐλεφαντιάσεως 15, ἐκ νοσημάτων μικρῆς χειρουργικῆς 154, ἐκ παθήσεων τῶν ὀστέων 10, ἐκ νοσημάτων τῶν ὠτων 21, ἐκ νοσημάτων τῶν ὀφθαλμῶν 13 καὶ ἐκ διαφόρων ἄλλων ποικίλων νοσημάτων 170.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ἀρρώστων, ἐκ δὲ τῶν κατὰ παρελθόν ἔτος ἐγγραφέντων 209 φοιτητῶν τῆς Ἀστυκλινικῆς, 117 ἐλάβον ἀπόδειξιν φοιτήσεως ἵνα ὑποστῶσι τῆς πρακτικῆς αὐτῶν ἐξετάσεις, ἐννεμήσαντα δὲ καὶ δύο (92), διέκοψαν τὴν φοίτησιν αὐτῶν, μεταβάντες εἰς τὴν ἐξωτερικὴν, ἢ ἐπιρυσσασάμενοι νὰ ἐπανεέλθωσι καὶ συμπληρώσωσι τὸν τῆς φοιτήσεως χρόνον βραδύτερον, ὅπως τοῦτο συμβαίνει κατ' ἔτος διὰ μέρους ἐκ τῶν ἐγγραφέντων εἰς τὴν Ἀστυκλινικὴν διδασκαλίαν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28 Νοεμβρίου 1892.

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἀστυκλινικῆς
Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου
Δ. Ρ. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Πέμπτῃ κατάλογον τῶν ἐν τῇ νοσοκομείῳ τῶν μεταδοτικῶν νοσημάτων νοσηλευθεισῶν γυναικῶν ὡς καὶ τῶν εἰς τὴν πολικλινικὴν τοῦ νοσοκομείου προσελθόντων ἀνδρῶν κατὰ τὰ δύο συνεχῆ ἔτη ἀπὸ 1 Ἰβρίου 1890 μέχρι τῆς 31ης Σεπτεμβρίου 1892.

Ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1890 μέχρι τῆς 31 Ἀυγούστου 1891 ἐνοσηλεύθησαν ἐν ὅλῳ γυναικῆς πάσχουσαι ἀφροδίσια πάθη 146. Ἐκ τούτων μία ἐτελεύτησεν ἐκ πνευμονικῆς ρευματιώσεως καὶ τέσσαρες ἀνεχώρησαν πρὸ τῆς τελείας θεραπείας ἀποδράσασαι, 126 δὲ ἰαθεῖσαι ἐξῆλθον τοῦ νοσοκομείου ἤτοι $126 - 4 - 1 = 131$. Ὑπολείφθησαν δὲ πρὸς περαιτέρω θεραπείαν 15 ἤτοι $15 + 131 = 146$. Κατήγοντο δὲ

ἐκ μὲν τῆς Σπειραῆς Ἑλλάδος	42
ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου	38
ἐκ τῶν νήσων	40
καὶ ἐκ τῆς ἄλλοδαπῆς	26
	<hr/> 146

Ἐπασχον δὲ σφιλιδα 50

Ἐκ βλεννορροϊκῶν κατάρρων τῆς μήτρας αἰπλείσται, ἐνίαι δὲ τῆς οὐρήθρας καὶ τοῦ αἰδοίου 96

Ἐλάχισται δὲ τούτων ἔφερον μαλακὰ ἔλκη καὶ μία γαγγραινώδες τριούταν.

Ἐθεραπεύθησαν κατὰ μέσον ὄρον, λαμβανουμένων ὑπ' ὄψιν μόνων τῶν ὑγιῶς ἐξελευσῶν

Αἱ μὲν πάσχουσαι ἐκ σφιλιδῶς συνεπιπεπλεγμένης μετὰ καὶ ἄλλων ἀφροδισίων παθῶν ἐν ἡμέραις 71

Αἱ δὲ ἐκ βλεννορροϊκῶν κατάρρων τῆς μήτρας, τοῦ κόλπου, τῆς οὐρήθρας καὶ τοῦ αἰδοίου ἐν ἡμέραις 85

Τὰ δὲ μαλακὰ ἔλκη, ὧν τὰ πλείστα φαγγεινικὰ καὶ ἐν γαγγραινώδες ἐν ἡμέραις 63

Ἐν τῇ πολικλινικῇ προσήλθον ἄνδρες κατὰ πρῶτον ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1890 μέχρι τῆς 31 Ἀυγούστου 1891 ἐν ὅλῳ 205, ἐξ ὧν ἔφερον σφιλιδα 72

βλεννορροϊκοῦ κατάρρου τῆς οὐρήθρας ὑποξυν 54

Ἐλκη μαλακὰ 41

Φυμώσεις αἰπλείσται ἔνεκα βαλκανοπροσθίτιδος 26

Βουβῶνες ὀξείαι 5

Ὄξεία μισχοτὰ κονδολώματα 7

205

Ἀπὸ δὲ τῆς 1 Ἰβρίου 1891 μέχρι τῆς 31 Δεκεμβρίου 1892 ἐνοση-
λαύθησαν ἐν βλῶ γυναικες πάσχουσαι 385

Ἐξ ὧν ἐξήλθον ὑγιεῖς μὲν	315	
ἀπεπαύθησαν δὲ εἰς τὸ δημοτικὸν νοσο- κομεῖον, ὡς πάσχουσαι ἐσωτερικὰ νοσή- ματα	13	
καὶ εἰς τὸ Μαιευτήριον ἐπίτεκες	4	
	<hr/>	332
ὑπελείφθησαν δὲ πρὸς περαιτέρω νοσηλείαν	53	
τὸ ὅλον	<hr/>	385
Κατήγοντο δὲ ἐκ μὲν τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος	113	
ἐκ Πελοποννήσου	89	
ἐκ τῶν Νήσων	111	
ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς	72	
	<hr/>	385

Ἦν τούτων δὲ ἑπταχὸν Σιφιλιδα συνεπιπλεγμένη μετὰ καὶ ἑτέρων
ἀφροδισίων παθῶν 121

Βλεννορροϊκοὺς κατάρρους τῆς μήτρας τοῦ κύλπου καὶ τῆς οὐρήθρας, πλεῖστα δὲ ἔφερον καὶ ὕδα μισχωτὰ κονδυλώματα	213
Ἑλκη μαλακῆ.	16
οὐδὲν δὲ ἀφροδισίων νόσημα φέρουσαι προσήλθον	4
Ὀστρακίαν.	1
Ἐν ὅλῳ	<hr/>
	385

Ἐθεραπεύθησαν δὲ κατὰ μέσον ἔρον καὶ μὲν σιφιλιδα φέρουσαι ἐν
ἡμέραις 86

Αἱ δὲ βλεννορροϊκοὺς κατάρρους	47
Αἱ δὲ μαλακὰ φαγοδαϊνικὰ ἔλκη	71

Ἄνδρες δὲ εἰς τὴν Πολικλινικὴν τοῦ Νοσοκομείου προσήλθον ἀπὸ 1ης
Ἰβρίου 1891 μέχρι 31ης Αὐγούστου 1892 156

Ἐξ ὧν ἑπταχὸν Σιφιλιδα.	83
ἐκ βλεννορροίας ἰδίᾳ χρονίας	34
ἐκ φημώσεως	2
Ἐξ ἔλκων μαλακῶν	13

ἐκ σιφιλιδικῆς ψωριάσεως τῆς γλώσσης	1
ἐξ ὀρχίτιδος	4
ἐκ βαλανοπροστίτιδος	4
ἐκ μαλακῶν ἔλκων καὶ βλεννορροίας	2
ἐκ μαλακῶν ἔλκων μετὰ βουβώνων	2
ἐκ φαγοδαϊνικοῦ μαλακοῦ ἔλκους	1
ἐκ βλεννορροίας μετ' ὀρχίτιδος	5
Ἐξ ἀποστήματος περὶ τὴν ἔδραν	1
ἐκ σφιγγίου τοῦ ὕδατος μετὰ ὀρχίτιδος	
καὶ βλεννορροίας	1
ἐκ μικτῶν κονδυλωμάτων	1
Ἐξ ὕδατος μισχωτῶν κονδυλωμάτων	2
	<hr/>
	156

Ἡ Κλινικὴ διδασκαλία ἐξυμολούθησε τακτικῶς γινόμενη καθ' ἅπαν
τὸ ἔτος ὅπως καὶ κατὰ τὰ παρελλόντια ἔτη.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1 Ἰανουαρίου 1893

Εὐπειθέτατος
ΠΑΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1891—1892 ἔτακον ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ 77,
ἦτοι τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1891 6, τὸν Ὀκτώβριον 6, τὸν Νοέμβριον 7,
τὸν Δεκέμβριον 10, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1892 7, τὸν Φεβρουάριον 5,
τὸν Μάρτιον 5, τὸν Ἀπρίλιον 2, τὸν Μάϊον 6, τὸν Ἰούνιον 6, τὸν Ἰούλιον
8, καὶ τὸν Αὐγούστον 10. Τούτων, αἱ μὲν 39 ἀβρένα, αἱ δὲ 38 θήλας καὶ
μία διδυμα θήλας. Καὶ τῶν μὲν 60 ὁ τοκετὸς ἐξετελέσθη φυσιολογικῶς,
εἰς δὲ τὰς 12 ἐσηρμόσθη ὁ Ἐμβρυολογὸς καὶ εἰς 3 ἐγένοντο ἀπλοὶ χειρι-
σμοὶ ἐξελεύσεως, εἰς μίαν δὲ ἐπέβλην ἑκτροσις κατὰ τὸν 6^{ον} μῆνα τῆς
κνήσεως ἐξαιρουμένης δὲ μιᾶς, ἧτις εἰσελθούσα ἐν χρονίᾳ νοσηρᾷ κατα-

στάσει ἀπεβίωσαν τὴν 7^{ην} μετὰ τὸν τοκετὸν ἡμέραν ἕνεκα ἐπιπλοκῆς περιτονίτιδος, καὶ λοιπὰ ἅπαντα ἐξῆλλον ὑγιεῖς, μολονότι τινὲς αὐτῶν πάσχουσι πρὸ τῆς ἐν τῷ Μαιευτηρίῳ εἰσόδου τῶν διηλθόντων ἐπικίνδυνον λοχεΐαν. Ἐκ δὲ τῶν βρεφῶν (39 ἀρρένων καὶ 39 θηλέων) 44 ἀπεστάλησαν εἰς τὸ Βρεφοκομεῖον ὡς εἴθισται, 29 παρελήφθησαν ὑπὸ τῶν μητέρων, ἐν ἕνεκα ἐκτροπῆς ἐτέχλη μὴ βιώσιμον, 2 ἀπέθανον πολλὰς πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἡμέρας, 1 κατὰ τὸν τοκετὸν καὶ 1 μετὰ παρέλευσιν 12 ὡρῶν ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ ἕνεκα ἀτελοῦς διαπλάσεως.

Μαθητρικὴ ἐνεγράφησαν 27 (ὅν μία ἀπεβίωσαν) διηκόσασαι τεκτικῶς τὴν τε θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν διδασκαλίαν, καθὼς καὶ οἱ ἐν τῇ Αἰσθητικῇ διδάκτορες τὰς πρακτικὰς αὐτῶν ἀσκήσεις κατὰ σειράν προσκαλοῦμενοι.

Τὰ ἀχρηστὰ καταστάντα ἐπιπλά καὶ σκεύη τοῦ Μαιευτηρίου ἀνεπλήρωθήσαν, ὡς πάντοτε, δαπάνη τοῦ Σ. Ἰπουργείου τῶν Ἐσωτερικῶν, ἤγοράθησαν δὲ καὶ τινὰ μηχανικὰ ἐργαλεῖα ἀνεγκαυῶντα εἰς τὴν διδασκαλίαν δαπάνη τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 15 Ὀκτωβρίου 1892.

Υποσημειοῦμαι

Ὁ Καθηγητὴς τῆς Μαιευτικῆς καὶ Αἰσθητικῆς
τοῦ Μαιευτηρίου
Δ. ΚΟΝΣΟΛΑΣ.

Κύριε Πρύτανη,

Λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ υποβάλλωμεν Ἰμὴν ὧδε σημείωσιν τῶν νοσηλευθέντων ἀρρώστων ἐν τῷ Βρεφοκομείῳ κατὰ τὸ 1891.

Ἐνοσηλεύθησαν κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο 782 παιδιὰ ἀπὸ γεννήσεως μέχρις ἑξ ἑτῶν, ἐπάσχον δὲ τὰ ἑξῆς νοσήματα.

Μυκητώδη στοματίτιδα	35	Χαλερσιδῆ διάρροϊαν	15
Κινώγησιν ἀπλῆν	8	Χρονίαν »	2
Ὄξειαν διάρροϊαν	83	Ἐντεροκλήσιν	4
Δυσεντερσιδῆ διάρροϊαν	5	Κωλικὴν τῶν νεογνῶν	35

Νομῆν	1	Ἰκτερον ἰδιοπαθητικὸν τῶν νεογνῶν	32
Ἀσφουρίαν	176	Σκληρὸν οἴδημα τῶν νεογνῶν	11
Ἀσφυξίαν	1	Πέμπηρα καχεκτικὸν	1
Κοκκύτην	21	Συγγενῆ σφιγίλιδα	2
Ὄξειαν Λαρυγγίτιδα	1	Παρτρύματα	75
Ὄξειαν Βρογχίτιδα	22	Ἐκζέματα ἢ κηρία	12
Βρογχοπνευμονίαν	41	Συμφορῆσιν τῶν μαστῶν καὶ ἑκρίσιν γάλακτος παρὰ τὰς νεογνὰς	8
Πνευμονίαν	6	Ἀνεμοσυλογίαν	4
Φυματίωσιν τῶν πνευμόνων	7	Ἰλαράν	5
Ὄξειαν μηνιγγίτιδα	3	Μαρωπίτιδα	4
Φυματιώδη μηνιγγίτιδα	1	Τραχώματα	5
Τέτανον τῶν νεογνῶν	2	Κερατίτιδα	2
Ἐκλαμψίαν	8	Ὄρθοπρίαν πυρετοειδῆ	48
Ῥαχίτιδα	2	ἄλλοι τὸ ἕλκος τῶν ἀλβανῶν	732
Πυρετοὺς ὑπεσίμους	27		
Κακοήθη πυρετόν	2		
Ἀτελεῖ ἀνάπτυξιν	11		
Πρόωρον τοκετόν	13		

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Νοεμβρίου 1892.

Ἐπιειθέστατος

Ὁ καθηγητὴς τῆς κλινικῆς τῶν παιδίων
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΖΙΝΝΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΕΒΑΣΤΟΝ ΠΥΤΤΑΝΙΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΚΥΡΙΟΝ ΠΑΡΑΘΟΝ ΙΩΑΝΝΟΥ

Ἐγκλειστως λαμβάνω τὴν τιμὴν, Κύριε Πρύταμι, νὰ ὑποβάλω ὑμῖν ἔκθεσιν περὶ τῶν ἐν τῷ Φαρμακευτικῷ Φροντιστηρίῳ κατὰ τὸ Ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1891—92 πεπραγμένων.

Μετὰ τῆς προσηκούσης ὑπολήψεως διατελοῦ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1892.

Ἐπιθεστάτος

Ὁ Καθηγητὴς τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας
καὶ Διευθυντὴς τοῦ Φαρμακευτικοῦ Φροντιστηρίου
Δ. Κ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΥΤΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ Τῷ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚῷ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙῳ ΚΑΤΑ ΤΟ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ἔΤΟΣ 1891—92 ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ.

Κατὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος τοῦτο ἀπὸ τῆς εἰκοστῆς τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου ἤρξαντο καὶ ἐν τῷ Φαρμακευτικῷ Φροντιστηρίῳ πρακτικαὶ ἀσκήσεις τῶν τριτοετῶν φοιτητῶν τῆς Φαρμακευτικῆς, ἀπὸ δὲ τῆς πρώτης Δεκεμβρίου αἱ ἀσκήσεις τῶν δευτεροετῶν. Ἐκ τῶν πρώτων προσηλθόν καὶ ἐνεγράφησαν ἐν ταῖς ἀσκήσεσι 24, ἐκ δὲ τῶν δευτέρων 30.

Δι' ἀσκήσεις τῶν τριτοετῶν ἠναγκάσθη νὰ προσδιορισθῶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐργασίαι, αἵτινες ἐκτελεσθήσονται τοῦ λοιποῦ ἐν μέρει κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Β. ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους. Τοῦτο δ' ἐγένετο καθ' ὅσον αἱ τριτοεταῖς τοῦ ἔτους τούτου ἤν εἶχον ποσὶς ἐργασίῃ ἕως δευτεροεταῖς φοιτη-

ταὶ κατὰ τὸ παρελθόν. Κατ' ἀκολουθίαν ἔδει αὐτοὶ νὰ ἐκτελέσωσι πρόγραμμα ἀσκήσεων περιλαμβάνον ἐργασίας τοῦ Β. καὶ Γ'. ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους τῶν Φοιτητῶν τῆς Φαρμακευτικῆς καὶ κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦτο εἰργάσθησαν,

1ον Ἐπὶ ἀπλῶν σταθμικῶν ποσοτικῶν ἀναλύσεων.

2ον Ἐπὶ βγκομετρικῶν ἀναλύσεων.

3ον Ἐπὶ δοκιμασιῶν φαρμάκων.

4ον Ἐπὶ ἐξελέγγων ἐδιδόχμων καὶ ποτῶν.

5ον Ἐπὶ ἐξελέγγων ὑρασμάτων καὶ δερμάτων.

6ον Ἐπὶ ἐξετάσεων οφθαλμῶν.

καὶ 7ον Ἐπὶ τοξικολογικῶν ἀνεργύσεων Δηλητηρίων.

Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους καὶ τὸ πρόγραμμα τῶν ἀσκήσεων τοῦ ἔτους τούτου τῶν δευτεροετῶν φοιτητῶν περιλαμβάναν ἐργασίας τοῦ τε πρώτου καὶ δευτέρου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους, καὶ δὲ παρ' αὐτῶν ἐκτελεσθεῖσαι ἀσκήσεις ἦσαν

1ον Ἀντιδράσεις τῶν ἀνοργάνων βάσεων καὶ ὀξέων.

2ον Ποσοτικαὶ ἀναλύσεις μερμῶν διαφόρων ἀνοργάνων βάσεων καὶ ὀξέων.

3ον Παρασκευαὶ πλειόνων ἀνοργάνων καὶ ὀργανικῶν φαρμακευτικῶν οὐσιῶν καὶ σκευασιῶν.

4ον Ἀπλῆ σταθμικαὶ ἀναλύσεις.

Τὰς πρακτικὰς ἀσκήσεις τῶν φοιτητῶν συνώδευσε καὶ εἰδικὴ διδασκαλία ἐπ' αὐτῶν, ἥτις ἐγένετο τρίς τῆς ἐβδομάδος καθ' ἑκάστην τὴν διάρκειαν τῶν ἀσκήσεων ἐν τῇ αἰθούσῃ τῶν παραδόσεων τοῦ Φαρμακευτικοῦ Φροντιστηρίου, ἐκτὸς τοῦ κυρίου μαθήματος τῆς φαρμακευτικῆς χημείας τῆς παραδοθείσης ἀνευ τινος διακοπῆς τρίς τῆς ἐβδομάδος.

Ἄμα ἀνέλαβον τὴν διεύθυνσιν τοῦ Φαρμακευτικοῦ Φροντιστηρίου ἤρξατο καὶ ὁ καταρτισμὸς τοῦ Μητροῦ τοῦ ὕλικου τοῦ Φαρμακευτικοῦ Φροντιστηρίου, περιλαμβάνοντος τὰ ἐπιπλα, τὰ βιβλία, τὰ σκεύη, τὰς συσκευάς, τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰς συλλογὰς τῶν ὕλικῶν τοῦ Φαρμ. Φροντιστηρίου, ὅπερ ἐπερατώθη περὶ τὰ τέλη τοῦ παρελθ. Ἀπριλίου καὶ ὑπεβλήθη ἀντίγραφον αὐτοῦ τῇ Σεβ. Πρυτανείᾳ.

Εἰς τὰς συλλογὰς τοῦ Φαρμ. Φροντιστηρίου ἐδώρησα πικανίαν συλλογὴν 14 ἀλκαλοειδῶν καὶ ἄλλων αὐτῶν τῆς κίνου ἐν ὑαλίνῃσι φιαλίδιαις μετὰ πάματος ἐγκλεισμένων κατὰ ποσότητα 20—25 τοῦλάχιστον Γρμ.

ἐξ ἐκάστου. Τὴν συλλογὴν ταύτην ἐδώρησά μοι ὁ διευθυντὴς τοῦ παρ-
μεγίστου ἐν Μιλάνῳ χημικοῦ ἐργοστασίου τῆς Κινίνης.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους τούτου ἐν τῷ ἐργαστηρίῳ μου ἐξετελέ-
σθησαν αἱ ἐπόμεναι ἐπιστημονικαὶ ἐργασίαι.

1ον Συνεπαίξ ἐγγράφου τοῦ Προέδρου τοῦ Βασ. Ἰατροσυνεδρίου ἐξητά-
σθη γεώδης οὐσία, δι' ἧς ἐπῆλθε δηλητηρίασις εἰς πόσιμα τῆς περιφερείας
Κορινθίου. Ἀνεκαλύφθη δὲ καὶ προσδιορίσθη ἐν αὐτῇ $9,85 \frac{1}{10}$ ἀρσενικώ-
δες ὄξύ.

2ον Ἐξητάσθησαν, συνεπαίξ ἐντολῆς τοῦ Βασ. Ἰατροσυνεδρίου, τὰ πό-
σιμα ὕδατα τῆς πόλεως Ἀθηναίων κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1891, ἐξε-
βαιώθη δὲ ἡ καλλίστη ποιότης αὐτῶν ὑπὸ χημικὴν ἐκδοξιν, πρὸς δὲ ὅτι
παρέμειναν ἀναλλοίωτα κατὰ τὴν χημικὴν αὐτῶν σύστασιν ἀποχρετουόμενα
ἐκ τῶν Δεξαμενῶν καὶ διανεμόμενα διὰ τῶν ὑδατογωγῶν σωλήνων εἰς τὰ
διάφορα μέρη τῆς Πόλεως Ἀθηναίων.

3ον Ἐξητάσθησαν χημικῶς τὰ πόσιμα καὶ ἰαμακικὰ ὕδατα τῆς Κυ-
λίνης καὶ

4ον Ἐξηκριβώθη ἡ χημικὴ σύστασις τῶν ποσίμων ὑδάτων τῆς περι-
χῆς τοῦ Μεσολογγίου.

Μετὰ τῆς προσγκούσης ὑπολήψεως διατελεῖ

Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Σεπτεμβρίου 1892.

Ἐπιειθέστατος

Ὁ Καθηγητὴς τῆς Φαρμακοκ. Χημείας
καὶ Διευθυντὴς τοῦ Φαρμακευτ. Φροντιστηρίου
Α. Κ. ΔΑΜΒΕΡΙΟΥΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΣΕΒΑΣΤΗΝ ΠΡΥΤΑΝΕΙΑΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Κύριε Πρύτανη,

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἀκαδημαϊκὸν ἔτος ἐποιησάμεθα κεφαλομετρικὰς
παρατηρήσεις εἰς ἄνδρας κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς Ἀττικῆς, Μεγαρίδος,
Ἀχαιας, Ἠλίδος καὶ Ἀρκαδίας, ἐν ἧσιν περὶ τοὺς τετρακοσίους πεντήκοντα.

Εἰς ἕκαστον ἄνδρα ἐλήφθη, πλὴν ἄλλων, μεγίστη ἐγκάρσια διάμετρος τῆς
κεφαλῆς, μεγίστη ἐμπροσθοπισθία, ἐλαχίστη ἐγκάρσια διάμετρος τοῦ μετώ-
που, μεγίστη διαζυγωματικὴ, ὀλικὸν μῆκος προσώπου, μῆκος κυρίου προ-
σώπου μετὰ τῆς κάτω σιαγόνος καὶ ἄνευ αὐτῆς, μῆκος ῥινός, πλάτος ῥινός,
ἀπόστασις τῶν γονιῶν τῆς κάτω σιαγόνος καὶ πλάτος τοῦ στόματος.

Κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο ἐτέθησαν αἱ πρῶται βάσεις κατασκευῆς μεγάλου
χάρτου τῆς Ἑλλάδος ὡς πρὸς τὰς κατὰ τόπους παραλλαγὰς τοῦ ἀνδρικοῦ
ἀναπήματος, κατὰ περιφερείας ἐδάφους ἀνθρωπολογικὰς, τῆς κοινῆ παραδε-
δεγμένης μεθόδου κατὰ διοικητικὰς διαίρεσεις εἰς ἄταπα ἀγρύσης.

Τὸ ἀνθρωπολογικὸν μουσεῖον προσεκτέσθαι τὰ ἑξῆς:

1. Ὀκτὼ ἀρχαῖα κρανία ἐκ Κορινθίας.
2. Τέσσαρα κρανία ἐκ προϊστορικῶν τάφων τῆς Ναυπλίας, ἀνακαλυ-
φθέντα κατὰ τὰς ἐκεῖ ἀνασκαφὰς τοῦ ἐφόρου τῶν Ἀρχαιοτήτων κ. Στάη.
3. Τέσσαρα κρανία καλλῆς ἐποχῆς ἐκ τῶν ἐν τῷ νικηπέδῳ Σαποιντζάκη
ἀνασκαφῶν.
4. Δύο κρανία ἑσπεριῶν χρόνων, ἀνακαλυφθέντα ἐν Δαρφίῳ παρὰ
τὴν Ἰσρὸν ὁδὸν εἰς τὰς ἐκεῖ ἐποπτείας τοῦ ἐπιμελητοῦ τῶν χειρογράφων
κ. Δ. Καμπούρογλου ἐνεργηθείσης ἀνασκαφῆς.
5. Ἐννέα κρανία νεώτερα ἐξ Ἀλμυροῦ τῆς Θεσσαλίας.
6. Τρία κρανία γυναικεῖα νεώτερα μετὰ ἐξουσημιότων παραμορφώ-
σεων ἐκ Μακρινίτης (δωρεὰ τοῦ ὑψηροῦ κ. Νικολ. Ἀποστολίδου).

Βηγάς τινὰς σπουδαίας ἀνθρωπολογικῶν ὀλικῶν ἀρχαίων καὶ νεωτέρων
ἀνιγκαζόμεθα νὰ καταλίπομεν ἐν τῷ παρόντι ἀχρησιμοποίητους διὰ τὸ
στενὸν ἔμα καὶ προσωρινὸν τοῦ χώρου, ὃν νῦν διαθέτομεν.

Τελευτώντες ὁρῶμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας
τῇ Σ. Πρυτανείᾳ καὶ τῇ Σ. Συγκλήτῳ διὰ τὴν πρόθυμον ἀρωγὴν, ἣν παρέ-
σχον ἡμῖν.

Ἐπιειθέστατος

Ὁ διευθύνων τὰ Ἀνθρωπολογικὰ Ἔργαστήρια
καὶ Μουσείον
ΚΑΛΩΝ ΣΤΕΦΑΝΟΣ